መበል 28 ዓመት ቁ.139 ቀዳም 9 ለካቲት 2019 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 5
ምፍራስ ኑክሌሳዊ
ስምምዕ ኣመሪካ-ሩስያ

. . .

ገጽ 6
“ሓያል መልእኽቲ
ዘመሓላለፈ . . .

ገጽ 9
ናትናኤል መብራህቶም

. . .

ገጽ 10
ሓመድ ድበ ጽልኢ

ገጽ 3
ጒድኣት ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ
ኣብ ሕርሻዊ እቶት

መደባት ጽምብል መበል 29 ዓመት ዝኽሪ ስርሒት ፈንቅል፡ “ፈንቅል፡ ትእምርቲ ረዚን ታሪኽ’’ ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ፡ ትማሊ 8 ለካቲት ብጸሓፊ ህዝባዊ ግንባር ንደሞክራስን ፍትሕን ኣቶ ኣልኣሚን መሓመድ-ስዒድ ብወግዒ ተኸፊቱ።
ኣብ’ዚ ክሳብ 10 ለካቲት ዝካየድ ጽምብል፡ ኮማዊ ዳሳት፡ ስፖርታዊ ንጥፈታት፡ ባህላዊ መደባትን ካልእ መሰናድኦታትን ይቐርብ ከምዘሎ፡ ነጋድያን’ውን ብብዝሒ ይኣትዉ ከምዘለዉ፡ ወኪል ኤሪና ሓቢሩ።
ብዘይካ’ዚ ኣብ’ቲ ዕለት፡ ዓመታዊ ውድድር ጉያ ፍርቂ ማራቶን ናይ ደቂ-ኣንስትዮን ደቂ-ተባዕትዮን ተኻዪዱ።
ኣብ መወዳእታ፡ ዕዉታት ኣትለታትን ጋንታታትን፡ ካብ ኢድ ኣቶ ኣልኣሚን መሓመድ-ስዒድ፡ ኣመሓዳሪ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ብሪጋደር ጀነራል ተኽለ ልብሱ፡ ኮሚሽነር ባህልን ስፖርትን ኣምባሳደር ዘመደ ተኽለን ካልኦት ሓለፍትን ሽልማት ተቐቢሎም።

ጽምብል

ዝኽሪ ስርሒት ፈንቅል

ብወግዒ ተኸፊቱ

ስ/

ኢ
ብ
ራ
ሂ
ም

ዑ

መ

ር

ኣብ ደግራ-መሬቶ - ንኡስ ዞባ ሰገነይቲ፡
ብምውህሃድ ህዝብን መንግስትን ብ2.5 ሚልዮን
ናቕፋ ዝተሃንጸ ፕሮጀክት ጽሩይ ዝስተ ማይ
ተመሪቑ።
እቲ ፕሮጀክት፡ ካብ ምንጪ ማይ ናብ ማእከል
ዓዲ ዝኣቱ 2 ኪሎ-ሜተር ሻምብቆታት፡ መኸዘኒ

ማይ ባስካ፡ 10 ኪሎ-ዋት ዘመንጩ ጸሓያዊ ጸዓት፡
ከምኡ’ውን 2 መዐደሊ ነቑጣታት የጠቓልል።
ኣመሓዳሪ ናይቲ ምምሕዳር ከባቢ ቀሺ ርእሶም
ገብረዋህድ፡ ንኣጠቓቕማኡን ምሕደራኡን
ብዝምልከት፡ ብክኢላታት ክፍሊ ሃብቲ ማይ
ዝተዳለወ ስልጠና ንኮሚተ ማይ ዓዲ ከምእተዋህበ

ብምሕባር፡ ጨንፈር ሃብቲ ማይ ዞባ ደቡብ ኣብ
ምቅልጣፍ ናይ’ቲ ፕሮጀክት ንዘካየዶ ጻዕሪ
ኣመስጊኑ።
ተቐማጦ ደግራ መሬቶ፡ ሕጽረት ዝስተ ማይ ሓደ
ካብ ቀንዲ ብድሆታቶም ኮይኑ ምጽንሑ ብምዝካር፡
ምስራሕ ናይዚ ሓድሽ ፕሮጀክት፡ ኣብ ናብራኦም

ዓቢ መስተርሆ ከምዝፈጥረሎም ሓቢሮም።
ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ሰገነይቲ ኣቶ ምሕረትኣብ
ተኽለብርሃን ድማ፡ ተሃኒጹ ዘሎ ፕሮጀክት
ማይ፡ ኪኖ ምስርሑ ኣጠቓቕማኡ ዓቢ ኣተኵሮ
ከምዝሓትት ብምጥቃስ፡ ነበርቲ ግቡእ ኣተሓሕዛ
ክገበሩሉ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ ደግራ-መሬቶ ፕሮጀክት ማይ ተመሪቑ

ፕረዚደንት ኢሳይያስ ንኮሚሽነር ልምዓት ኤውሮጳዊ ሕብረት ኣዘራሪቡ
ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፡
ትማሊ 8 የካቲት ንኮሚሽነር
ምትሕብባርን ልምዓትን ኤውሮጳዊ
ሕብረት - ሚስተር ነቨን ሚሚካ
ተቐቢሉ ኣዘራሪቡ።
ትሕዝቶ ርክብ ፕረዚደንት
ኢሳይያስን ሚስተር ነቨን ሚሚካን፡
ኣብ መንጎ ኤርትራን ኤውሮጳዊ
ሕብረትን ዘሎ ምትሕግጋዝ፡ ብፍላይ
ድማ ኣብ ውሽጢ መቓን ዞባ
ኣፍሪቃ ዝተኸስተ ሓድሽ ሃዋሁውን
ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን
ዝተፈረመ ናይ ሰላም ስምምዕን
ዘተኮረ ነይሩ።
ምስ’ዚ ኣብ ዝተኣሳሰር፡ ኤውሮጳዊ
ሕብረት ንጽገናን ምስፋሕን
ጽርግያታት ዝውዕል፡ ከም ቀዳማይ
ክፋል 20 ሚልዮን ኤውሮ ከምዝሰልዐ፡
እዚ ድማ ዞባዊ መራኸቢታትን
ንግዲን ንምዕዛዝ ሓጋዚ ምዃኑ
ሚስተር ነቨን ሓቢሩ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 2

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ኤደን ሃብተኣብ
ሳምራዊት መለስ

ለይ-ኣውት

ሊድያ ስልጣን

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም
ቍ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ብርሃነ ምሕረትኣብ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ኤርምያስ ገብረልዑል
ሺሃብ ኣርኣያ
ቍ.ስ 201820 (2214)
ፋክስ። 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ. 200454-07121322
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ሰማያዊት ሓይለኣብ
ሳራ ኣለም

ሆስፒታል ደቀምሓረ፡ ዘድሊ
መሳርሒታትን ዓቕሚ-ሰብን ብምዕጣቑ፡
ዝተማልአ ኣገልግሎት ይረኽቡ ምህላዎም
ተገልገልቲ ገሊጾም።
ኣብ’ቲ ሆስፒታል ኣቐዲሙ ዘይነበረ
ኣገልግሎታት ሕክምና ስኒ፡ መብጣሕቲ
ነብሰ-ጾራትን ክንክን ናጽላታትን ይወሃብ
ከምዘሎ፡ እዚ ድማ ካብ ጉዕዞን ሃልክታትን
ናብ ኣስመራ ከምዘድሓኖም ሓቢሮም።

ሆስፒታል ደቀምሓረ ዝተማልአ ኣገልግሎት ይህብ ኣሎ

ኣብ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ዓማዊል
ቤት-ጽሕፈት ውህለላን ንኡስ ልቓሕን
- ‘መውል’፡ ኣብ መነባብሮኦም ዘተባብዕ
ዕብየት ከምዘመዝገቡ፡ ብ4 ለካቲት ኣብ
ከተማ ባጽዕ ኣብ ዝተኻየደ ገምጋም
ተሓቢሩ።
እቲ ቤት-ጽሕፈት ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ፡
ቊጽሪ ተጠቀምቲ ናይ’ቲ ትካል ካብ ግዜ
ናብ ግዜ እናዓበየ ይመጽእ ከምዘሎ፡ ከም
ውጽኢቱ ድማ ኣብ’ዚ ዝሓለፈ ዓመት
14.6 ሚልዮን ናቕፋ ብመገዲ 85
ዓዳውያን ባንክታት ናብ 1763 ዓማዊል

ከምእተዘርግሐ ኣብሪሁ።
እቲ ቤት-ጽሕፈት፡ ሓረስቶት ምሕደራ
ገንዝብ ንኽመሃሩን ኣብ እዋኑ ዕዳኦም
ንክኸፍሉን፡ ኣብ ንኡሳን ዞባታት
መሓውሩ ብምዝርጋሕ ይነጥፍ ከምዘሎ፡
ከም ውጽኢቱ ድማ ዕዳኡ ንምኽፋል
ዝተሸገረ ሓረስታይ ከምዘየለ ሓቢሩ።
ኣብቲ ዞባ - ኣብ 11 ንኡሳን ዞባታት
ውክልና ከምዘለዎም ዝሓበረ ሓላፊ’ቲ
ቤት-ጽሕፈት ኣቶ ተስፋኣለም መለስ፡
ተጠቀምቲ ንዝተለቅሑዎ ገንዘብ ኣብ
መዓላ ብምውዓል፡ ልዕሊ 115 ሚልዮን

ሰ/ቀ/ባሕሪ - ዓማዊል ‘መውል’ ዕብየት ኣመዝጊቦም
ናቕፋ ኣብ ግቡእ ግዜኦም ክመልሱ
ከምዝኸኣሉ፡ ኣብ’ዚ እዋን’ዚ ኣብ ኢድ
ተለቃሕቲ ዘሎ ድማ 34 ሚልዮን ናቕፋ
ምዃኑ ገሊጹ።
ኣካያዲ ስራሕ መደብ ውህለላን ንኡስ
ልቓሕን ኣቶ ታፍላ ኣስመሮም ብወገኑ፡
እቲ ተኸፊቱ ዘሎ ዕድላት ኣብ ማሕበረ-
ቁጠባዊ ህይወት ተለቃሕቲ ኣወንታዊ
ለውጢ የምጽእ ከምዘሎ ብምሕባር፡
ንዓማዊል ዘጋጥም ሽግራት ኣብ ምፍታሕ
ዝግበር ምድግጋፍ እውን፡ እቲ ካልእ
ብልጫ ናይቲ ትካል ምዃኑ ኣረዲኡ።

ስ/

መ

ሪ
ሕ

ተ
ስ
ፋ
ይ

“ህያው ደብሪ” ዘርእስታ፡
ብተስፋማርያም ወልደማርያም
ዝተደርሰት መጽሓፍ ትግርኛዊ
ቕንየታት፡ ብ6 ለካቲት ኣብ እምባሶይራ
ሆቴል ተመሪቓ።
ደራሲ’ዛ መጽሓፍ ተስፋማርያም
ወልደማርያም፡ ነዛ መጽሓፍ ናብ
ሕትመት ንምብቃዓ ዝጀመሮ ጉዕዞ
ከይዛዘመ - ኣብ 2015 ብምሓላፉ፡

መጽሓፍ ‘ህያው ደብሪ’ ትግርኛዊ ቕንየታት ተመሪቓ

ብተበግሶ ግዱሳት ጸሓፍቲ፡ ኣዕሩኽቱ፡
ስድራቤቱን ፈለጥቱን ብፍላይ ድማ
ብኣሕተምቲ ሕድሪ ናብ ሕትመት
ከምዝበቕዐት፡ ኣብቲ ኣጋጣሚ ተገሊጹ።
ካብ ኣሕተምቲ ሕድሪ ኣቶ ኤፍሬም
ሃብተጼን፡ ትሕዝቶ’ቲ ግጥምታት፡
ብቋንቋ፡ ኣገላልጻ፡ ዕምቈትን ካልእ ስነ-
ጽሑፋዊ መምዛኒታትን፡ ቅንየታቱ ኣዝዩ
ፍሉይ፡ ንግምጃ ኤርትራዊ ስነ-ጹሑፍ

ብሓፈሻ ንግምጃ ስነ-ግጥሚ ድማ
ብፍላይ ዓቢ ህያብ ምዃኑ ሓቢሩ።
ትሕዝቶኣዊ ገምጋም ዘቕረበ ሓላፊ
ስነዳን ምርምርን ህግደፍ ኣቶ ዘምህረት
የውሃንስ፡ “መጽሓፍ ትግርኛዊ ቕንየታት
‘ህያው ደብሪ’ ንሕትመት ምብቃዓ፡
ከም ኣብ ስነ-ግጥሚ ዝተመዝገበ ታሪኽ

እዩ” ኢሉ። ደራሲ ፈጠራውነት፡ ቅጀላ፡
ጥበብ፡ ዝኽርታት ብግቡእ ናብ ጽሑፍ
ምስፋርን ካልእ ዓቕምታቱን ዘንጸባረቐላ
መበቈላዊት ስራሕ ከምዝኾነት እውን
ብዝርዝር ኣረዲኡ።
እዛ 492 ገጻት ዝሓዘት መጽሓፍ፡ 158
ነናይ ገዛእ ርእሶም ናጽነት ዘለዎም - ግን

ከኣ ኣብ ሓደ ኩነተ-ህላወ ዝተኣሳሰሩ
ግጥምታት ዝሓዘት እያ።
ኣብቲ ኣጋጣሚ፡ ካብ መጽሓፍ
‘ህያው ደብሪ’ ናብ ቋንቋ እንግሊዝ
ዝተተርጐማ - “ዒላ ዓድና ከምኡ’ውን
ግእዛዊ ፊደላትና እንክቋየቑ” ዝብላን
ካልኦትን ግጥምታት ተነቢበን።

ስ/

ኣ
ቤ
ል

በ
ረ
ኸ
ት

ምስ ጻዕቂ ተገልገልቲ ጽበት ህንጻን
ሕጽረት ቀረብ ገለ መድሃኒታትን
ከምዝርአ ብምሕባር ከኣ፡ ኣብ መጻኢ፡
ትሕተ-ቅርጺ ሆስፒታል ቈላሕታ ክግበረሉ
ኣዘኻኺሮም።
ሜዲካል ዳይረክተር ናይ’ቲ ሆስፒታል
ዶ/ር በርናንዶ ባህታ፡ እቲ ሆስፒታል
እኹል ዓቕሚ ክኢላታትን መሳርሒታትን
ከምዝዓጠቐ፡ ንነበርቲ ንኡስ ዞባ ደቀምሓረ

ጥራይ ዘይኮነ ድማ፡ ካብ ንኡሳን ዞባታት
ሰገነይቲ፡ ማይ-ዓይኒን ጸሮናን ንዝመጹ
እውን ኣገልግሎት ከምዝህብ ገሊጹ።
ክኢላ ሕርሲ ዶ/ር ሃይለሚካኤል
ገብረማርያም ብወገኑ፡ ኣብ’ቲ ሆስፒታል
መጸበዪ ነብሰ-ጾራት ሳላ ዝተዋደደን
ንቕሓት ብምብራኹን፡ ኣብኡ መጺአን
ናይ ዝሓርሳ ነብሰ-ጾራት ቊጽሪ ብ75
ሚእታዊት ከምዝዓበየ ኣረዲኡ።

ኣብ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ -
ንኡሳን ዞባታት ኣፍዓበት፡ ናቕፋ፡ ቅሮራን
ኣዶብሓን ዝተኻየደ ወፍሪ ክታበት
ንፍዮን ሩቤላን ከምኡ’ውን ምዕዳል
ቫይታሚን “ኤ”፡ ውህደት ኣካላት
መንግስቲ ብሓፈሻ፡ ኣብያተ-ትምህርትን
መማህራንን ድማ ብፍላይ ተሞጒሱ።
ብ20 ጥሪ ኣብ ኣፍዓበት ኣብ ዝተኻየደ
ገምጋም፡ ኣብ ጨንፈር ሚኒስትሪ ጥዕና
ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ሓላፊ ኣሃዱ
ጥዕና ስድራ-ቤትን ኮምን ኣቶ ዘድንግል
ጐርጎርዮስ፡ እቲ ብቐንዱ ኣብ ተመሃሮን
ካብ ትምህርቲ ወጻኢ ዝርከቡ ቈልዑን
ዘተኰረ ወፍሪ፡ ዕዉት ምንባሩ ገሊጹ።
ሓላፊ ምክትታል ክታበት ኣቶ

ፍርቱናቶ ማርዮ ኣብ ዘቕረቦ ብኣሃዛት
ዝተሰነየ ጸብጻብ፡ ኣቐዲሙ ዝተኻየደ
ጐስጓሳት ኣብ ምብራኽ ንቕሓት ዓቢ
ኣስተዋጽኦ ከምዝገበረ ብምሕባር፡ ኣብ
ንኡስ ዞባ ኣፍዓበት 36,190፡ ኣብ ንኡስ
ዞባ ናቕፋ 19,938፡ ኣብ ንኡስ ዞባ ቅሮራ
9,789፡ ኣብ ንኡስ ዞባ ኣዶብሓ ድማ
4,612 ቈልዑን ህጻናትን ከምእተኸትቡ
ሓቢሩ።
ተሳተፍቲ፡ ብወገን ሰብ ሞያ ጥዕናን
መሻርኽቲ ኣካላትን ንዝተኻየደ ጻዕሪን
ተወፋይነትን ድሕሪ ምምስጋን፡ ኣብ ገለ-
ገለ ምሕዱግ ከባቢታት ዝተራእየ ጸገማትን
ብድሆታትን ኣብ መጻኢ ኣተኵሮ ክወሃቦ
ተላብዮም።

ሰ/ቀ/ባሕሪ - ተራ

መማህራን ኣብ ክታበት ንፍዮ

ተሞጒሱ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 3

ሕርሻዊ ንጥፈት፡ ብዙሕ ሰብኣውን
ንዋታውን ጸዓት ዝሓትት መዳይ እዩ።
እቲ ሓያል ጻዕሪ ዝፈሶ ንጥፈት፡ ብቐጻሊ
በብዓይነቱ ተፈጥሮኣዊ ብድሆታት
የጋጥሞ። እንተዀነ፡ ነቲ ማሕንቖታት
ብምስጋር፡ ምእኵት ምህርቲ ንምሕፋስ
ብዙሕ ወጻኢታት ይስላዕ። ሓደ ካብ’ቶም
ዘጋጥሙ ጸገማት፡ ብዝተፈላለዩ እንስሳታት
ኣብ ኣዝርእቲ ዝወርድ ወራራት እዩ።

ንሎሚ፡ ብዛዕባ ኣዕዋፋ ኴላ-ኴላ (Red
Billed Quelea) ተርእዮአንን ዝርግሐአንን
ኣብ ሃገርና፡ ኣገባብ ምርባሕን ዘውርደኦ
ጒድኣትን፡ መጥቃዕቲ ንምቁጽጻረን ዝካየድ
ዳህሳስን ምንጻግ ጸረ-ባልዕን ዝምልከት፡
ካብ ክፍሊ ሕርሻዊ ኤክስቴንሽን ኣሃዱ
ምክትታል ብቚሊ መንእሰይ ሮዛ መስፍን
ዝሃበትና ሓበሬታ እንሆ ይስዕብ።
ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ኣብ ኣስታት 25 ሃገራት
ኣፍሪቃ ኣብ ሓውሲ ምድረ-በዳ፡ ናይ ሳዕሪ
ቦታታትን ጀቕጀቕ ጫካታትን ይርከባ።
እቲ ዝርግሐ ካብ ደቡብ ኣፍሪቃ ክሳብ
ደቡባዊ ሳህራ ከምኡ’ውን፡ ካብ ሶማልያ
ክሳብ ሰኔጋል ይበጽሕ። ዕስለ ኴላ-ኴላ
ልዑል ናይ ምብራር ክእለት ስለ ዝውንና፡
ካብ ሓደ ሃገር ናብ ካልእ እናሳገማ ኣብ
ብቚልን ሳዕርን ጉድኣት የውርዳ።
ኣብ ኤርትራ ንመጀመርያ እዋን
ዝርግሐን ተርእዮን ኴላ-ኴላ፡ ካብ 1998-
1999 ኣብ ንኡስ ዞባ ጎልጅ ኣብ ኣእካል
(መሸላን ብልቱግን) ጒድኣት ኣውሪደን።
ንቐንዲ ኣእካል ናይ’ቲ ዞባ ከጥቅዓ ስለ
ዝጀመራ፡ ከም ቀዳማይ ስጒምቲ ብኣጋርን
ነፈርትን መስርሕ ምክልኻል ተኻዪዱ።
እተን ኣዕዋፍ ዝሰፍርኦ ቦታ ጽዑቕ
ኣሻዅ ኣግራብን ጀቕጀቕ መሬትን ስለ
ዝዀነ፡ ብኣጋር ንዝካየድ መስርሕ ምንጻግ
ጸረ-ባልዕ ከቢድ ከም ዝገበሮ ክፍለጥ
ተኻኢሉ።
ኣብ ዝቐጸለ ዓመት 2000-2003 ተርእዮ

መጥቃዕቲ ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ኣየጋጠመን።
እንተዀነ፡ ከም እንደገና ካብ 2004-
2007 ሓድሽ ተርእዮ ለበዳ ኣጋጢሙ።
ከምኡ’ውን፡ ኣብ 2008 ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ
ወረራአን ብምስፋሕ፡ ኣብ ንኡስ ዞባ ጎልጅ፡
ተሰነይን ገለ ክፋል ሃይኮታን ተራእየን።
እተን ዕስለ ብብዝሕን ስፍሓትን ይወራ
ስለ ዝነበራ፡ ናብ መጀመርያ ወርሒ ናይ
ዝቐጸለት ዓመት ወላ’ኳ እንተ ተሰጋገራ፡
ኣድላይ መስርሕ ምክልኻል ተኻይዱለን።
ብተወሳኺ’ውን፡ ኣብ 2012 ኣብ ጎልጅን
ተሰነይን ዳግም ስለ ዝተራእያ፡ ን35
መዓልታት ዝቐጸለ ጽዕጹዕ ወፍሪ ምክልኻል
ኣብ 189 ሄክታር መሬት ተኻዪዱ።
ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ብባህሪአን ብተደጋጋሚ
ዘርአን ዘራብሓን ግዝኣተን ዘስፍሓን
እየን። ኣብ’ቲ ግዝኣት፡ ካብ ውሑድ ኣሃዝ
ክሳብ ሚልዮናት ዝቑጸራ ብዝሒ ኴላ-ኴላ
ይህልዋ። ተፈጥሮኣዊ ሳዕሪ ምስ ተወድአን፡
መግቢ ንኽረኽባ ኣጸጋሚ ኣብ ዝዀነ
ግዜያትን እተን ዕስለ ወረራ የካይዳ። እተን
ኣዕዋፍ ኣብ ሓደ ከባቢ ብተደጋጋሚ ስልቲ
ኣነፋፍራ እናቐያየራ ከዕገርግራ ይጅምራ።
እታ ብውሑድ ኣባላት ዝፈለመት ጉጅለ፡
ድሕሪ ውሱን ሰዓታት ብኻልእ ትስነ።
እተን ንእሽቶ ጉጅለ ናብ ዓበይቲ ዕስለ
ክልወጣ ነዊሕ ግዜ ኣይወስደለንን። ሳሕቲ፡
ገለ ዘይዕድለኛታት ዕስለ ናብ ውሑዳት
ጉጅለታት ወይ ንጽላት ይጐድላ።
ደጋዊ ትርኢት እኹል ተባዕታይ ኴላ-
ኴላ፡ ጽዕድው ዝበለ ብጫ ኣኽሊል ኣለዎ፡፡
ወተጉ፡ ካልእ ክፍሊ ገጹን ጎረሮኡን ጸሊም
ሕብሪ ኰይኑ፡ ሕቖኡን መንገብገቡን
ሃሳስ ወይ ደሚቕ ሓመዳዊ ሕብሪ እዩ።
ኣብ ጥርዚ መንገብገቡን ጭራኡን ብጫ
ሕብሪ ይውንን። መትኮቡ ድማ ቀይሕ
ወይ ሮዛ ሕብሪ ይህልዎ። ኣንስተይቲ ኴላ-
ኴላ፡ ኣብ ርእሳ ሃሳስን ደሚቕን ሓመዳዊ
ሕብሪ ኣለዋ። መንገብገባ፡ ጭራኣን ካልእ
ታሕተዋይ ክፍሊ ኣካላታን ደብዛዝ ናብ
ሓመዳውን ጻዕዳን ሕብሪ ዝቐረበ እዩ። ኣብ
ማእከል ክንቲት ጸሊም ገፊሕ ሓመዳዊ
ሕንጻጽ ዝርከቦ ኰይኑ፡ መትኮቢኣ ድማ
ብጫ ሕብሪ ይውንን።
ምርባሕ ብዝሒ ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ፡
ኣብ ህላወ ምሩጽ ኣእካል ዝተመርኰሰ
እዩ። ምቹእ ዝናብ ኣብ ዝረኣየሉ እዋን፡
ካብ 4-9 ሰሙን ብዝሒ እተን ኣዕዋፍ
ብጻዕቂ ይረአ። ኴላ-ኴላ ናይ በረኻ ሳዕሪ፡
ስርናይ፡ ሩዝ፡ ዳጉሻን መሸላን ከም ቀንዲ
መግበን ይጥቀማሉ። ሰፈር እተን ኣዕዋፍ
ኣብ ቆጥቋጥን ኣሻዅ ኣግራብን ይህነጽ።

ቁጽረን ካብ ሓደ ገረብ ናብ’ቲ ካልእ ኣዝዩ
ዝተፈላለየ ኰይኑ፡ ብገምጋም ካብ 30-
1000 ኣብ ሓደ ገረብ ይበጽሕ። እቲ
ኣሃዝ ኣብ መጠን፡ ዓይነትን ንውሓትን
ናይ’ቲ እኽሊ ይምርኰስ።
ዑፍ ኴላ-ኴላ ንጽል ጋማ (ሓደ ምስ
ሓንቲ መውስቦ) የካይዱ። ንኽራብሑ
ካብ 9-12 ኣዋርሕ ዝወስድ ኰይኑ፡ ኣብ
ዓመት ሓደ ግዜ ይራብሑ። ኣብ ኣዝዩ
ምቹእ ኩነታት፡ ክሳብ ሰለስተ ግዜ ኣብ
ዓመት ናይ ምርባሕ ዕድል ከም ዘለዎም
ይግመት። ካብ 1-3 ጽዕድው ዝበለ ሰማያዊ
ሕብሪ ዘለዎ እንቋቝሖ ይጸፍያ።
ተባዕታይ ኴላ-ኴላ ንበይኑ ብምዃን፡ ኣብ
ውሽጢ 2 መዓልቲ ሰፈር የዳሉ። ምሕቋፍ
እተን እንቋቝሖ ካብ 10-12 መዓልታት
ብኽልቲኡ ጾታ ይዕየ። ጨቓዊት ምስ
ነቚሑ ንቑሩብ መዓልታት ሓሳኹን ሸዊት
ኣእካልን ብምሕዋስ ይዕንገሉ። ድሕሪ 13
መዓልቲ፡ ጨቓዊት ካብ ሰፈረን ብምውጻእ
ካብ ሓደ ጨንፈር ገረብ ናብ ካልእ ክነጥራ
ይጅምራ። እዚ መስርሕ ልምምድ ን42
መዓልታት ይቕጽል። ኣብ ዝቕጽል እዋን፡
ጨቓዊት ኣኺለን ካብ ሰፈረን ወጺአን
ይበራ።
ምስጋም ኴላ-ኴላ ሕልኽላኽ ዝመልኦ
ኰይኑ፡ ብህላወ ኣእካል ዝያዳ ይጽሎ።
መግቢ ንምምእራር ካብ ቅናት ምድሪ ናብ
ሰሜንን ደቡብን መኣዝን ይበራ። ድሕሪ
ዝናብ ሳዕሪ ክጭብጭብ ግድን ስለ ዝዀነ፡
ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ጥሜተን ንምዕንጋል
ኣሰር-ኣሰር ናይ ዝናብ ኣንፈት ይጐዓዛ።
ቅድሚ ምስጋመን ንጕዕዞ ዝዀነን ስብሒ
ኣቐዲመን ይእክባ። ነቲ ከቢድ ጉዕዞ ኣብ
ምብዳህ ከኣ ይጥቀማሉ። መጽናዕታዊ
መርትዖታት ከም ዘነጽሮ፡ ምርጋፍ ገልገል

(ክንቲት) ኴላ-ኴላ ኣብ ሓደ ቦታ፡ ኣንፈት
ናይ መጥቃዕትን ምስጋምን ከም ዝዀነ
ይሕብር። ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ብኽልተ
መንገዲ ምርጋፍ ክንቲት የካይዳ፥-
1. ቅድመ ምውሳብ ምርጋፍ ክንቲት:-
መስርሕ ምርጋፍ ክንቲት ቅድሚ
መስርሕ ምውሳብ ይካየድ። ኣብ’ቲ ግዜ
ክንቲት ምሉእ ብምሉእ ኣይከይድን እዩ።
ኣብ ርእስን ካልእ ክፋል ኣካላትን ዝርከብ

ክንቲት (ብዘይካ ጭራን መንገብገብን)
ረጊፎም ብሓድሽ ክንቲት ይትክኡ።
2. ድሕረ ምውሳብ ምርጋፍ ክንቲት:-
ድሕረ ምውሳብ ምርጋፍ ክንቲት ዝካየድ
ኣብ መወዳእታ ወቕቲ ምርባሕ እዩ።
ኣብ’ቲ እዋን ብምሉእ ክንቲት ረጊፉ
ብሓድሽ ይትካእ።
ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ብዕስለ ዝነብራ ልዕሊ
200 ጅር ዘለወን ዓሌት ዑፍ ወላ’ኳ
እንተዀና፡ ብሓባር ኣብ ሓደ ቦታ
ክቕመጣ ኣዝየን ይጽገማ። ዳህሳስ ኣብ
ዝካየደሉ እዋን ዕዉት ውጽኢት ንኽሕፈስ፡
እዞም ነጥብታት ብቐዳምነት ኣብ ግምት
ክኣትዉ ይግባእ። ፈለማ፡ እተን ኣዕዋፍ
ኣበየናይ ወቕቲ ይቀላቐላ ክፍለጥ ኣለዎ።
ቀጺሉ፡ ኣብ ሓደ መዓልቲ ኣበየናይ ሰዓት
ይረኣያ። ስዒቡ፡ ዓሌትን ዝርግሐን ብግቡእ
ክልለ ኣለዎ።
ኣብ እዋን ምፍራይ ምህርቲ ዕስለ

ኴላ-ኴላ፡ ካብ ቀንዲ ናይ ሕርሻ ቦታ ካብ
2-11 ኪሎ ሜተር ርሒቐን ይቕመጣ።
ኣብ ከም’ዚ ኵነት ኣብ 11 ኪሎ ሜተር
ዝስፍሓቱ መሬት ወላ ዳህሳስ እንተ
ተኻየደ፡ ብቐሊሉ ክርከባ ኣይክእላን።
እቲ ምንታይ፡ ካብ ናይ ምፍራይ ቦታ
ወጺአን፡ ኣስታት 30 ኪሎ ሜተር
ይዝርግሓ። ከምኡ’ውን፡ ዳህሳስ ብመገዲ
ነፋሪት፡ መኪናን ኣጋርን ክካየድ ይኽእል።
ዳህሳስ ብመኪናን ኣጋርን ኣብ ዝካየደሉ
ቦታታት፡ ባህላዊ ሰፈረን ብግቡእ ምልላይ፡
ካብ ነበርቲ ሓረስቶትን ጓሶትን ሓበሬታ
ምእካብን ኣብ ምቹእ ልሙዕ መዕረፊ
ቦታታት ብተደጋጋሚ ፈተሻ ምክያድን፡
ጒድኣት ከየውረዳ እንከለዋ ቅድመ
ምድላዋት ክካየድ ይግባእ።
ብሰንኪ ዝናብ ብኣጋርን መኪናን ዳህሳስ
ንምክያድ ኣጸጋሚ ኵነት ምስ ዝኽሰት፡
ብነፋሪት ምስልሳል ተመራጺ ይኸውን።
ብነፋሪት ዝካየድ ምክልኻል ሰፊሕ ቦታ
ንኽሽፍን ዝለዓለ ዓቕሚ ወላ እንተ ሃለዎ፡
ገደብ ዝሃልኽ ንውሓት ግዜ ኣብ ምብራር
ናይ’ተን ኣእዋፍ ይውሰን። በቲ ኣገባብ
ምንጻግ ጸረ-ባልዕ ዝረኣያ ዕስለ ንምርግጋጽ፡
ካብ’ተን ኣዕዋፍ ቅምሶ ብምውሳድ
ንዘሎ ህሉው ኵነታት ምፍራይን ዓይነት
ዝምገብኦ ኣእካልን ኣብ ምፍላጥ ሓጋዚ
እዩ። ስለዚ፡ ኣብ’ቲ እዋን መጽናዕቲ
ክሰፍሩ ዝግበኦም ሓበሬታ እዞም ዝስዕቡ
እዮም፦
ዝተደኰነሉ ቦታ ምፍላጥ፡
ዓሌት ኣእዋፍ ምጽናዕ፡
ስፍሓት፡ ጻዕቅን ዕድመን ዕስለ
ምግንዛብ፡
ዓይነት ዝተዘርአ ኣእካል ምልላይ
ዝወረደ ጉድኣት ብዓይነት ምህርትን
ስፍሓቱን ምምማይ።
ብደረጃ ሃገር ብዛዕባ ህላወ ኣዕዋፍ ዝግበር
ምክትታል፡ ኣብ ባህላዊ መራብሒ ቦታታት፡
ዕብየት፡ ከጋጥም ዝኽእል ዕንወትን ካልእ
ሓበሬታን ምርኵስ ብምግባር ይቐርብ።
ብዘይካ ናይ ቁጽጽር ኣሰራርሓ፡ ገምጋም
ኣድማዕነትን ሃስያን ብቚልን ምክልኻሉን
የጠቓልል። ኴላ-ኴላ ዶብ ሃገራት ስለ
ዘይፈልጣ ብደረጃ ሃገር ክትትል ምክያድ
ኣገዳሲ’ዩ። ጐረባብቲ ሃገራት ብዛዕባ ኣብ
ዶብ ዘንጸላለወ መጥቃዕቲ ኣዕዋፍ ሓበሬታ
ክህልወን ይግባእ። እዚ ዝካየድ ምልውዋጥ
ሓበሬታ ምንጪ መራብሒ ቦታታት፡

ዝሳግማሉ ኣቃውማ ንምልላይን ብምዕቡል
ኣገባብ ምክልኻል ብምጥቃምን ሓባራዊ
ጥቕሚ ክርከብ ይከኣል።
ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ኣብ ሕርሻዊ እቶት
ኣዝዩ ከቢድ ዕንወት የኸትላ። ሓንቲ ንጽል
ኴላ-ኴላ ካብ 3-5 ግራም እኽሊ ከተህልኽ
እንከላ፡ ኣብ መስርሕ ምምጋብ ድማ
ልዕሊ’ቲ እትምገቦ ግራም እኽሊ ተህልኽ።
ብጠቕላላ፡ ኣብ ሓደ መዓልቲ ካብ 7-10
ግራም ንሓደጋ ይቃላዕ። ስለዚ፡ ኣስታት
ሓደ ሚልዮን ዝኣኽላ ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ካብ
7-10 ቶን ኣእካል መዓልታዊ የጥቅዓ። እተን
ኣዕዋፍ ዘስዕበኦ ጒድኣት ምስ ናይ ኣንበጣን
ኣባ-ጨጎራን ተመሳሳሊ መጥቃዕቲ ክመስል
ይኽእል። ነቲ ምድንጋራት ኣብ ጉምቦ
ብዝተርፍ ፍርቂ ብላዕ ፍረ ወይ ብዝረግፍ
ሽፋን እኽሊ ክፍለ ይኽእል። ከምኡ’ውን፡
ሸዊት ናይ ኣእካል ምስ ዝጥቃዕ ጉምቦ
ይጨማደድን ጻዕዳ ፈሳሲ ይነዝዕን።
ሓረስቶት ብኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ዝስዕብ
ዕንወት ንምንካይ፡ ዝተፈላለዩ ባህላዊ
መከላኸሊ ይጥቀሙ። ንኣብነት፡ ምብራስ
ሰፈር ኣዕዋፍ ኰይኑ፡ ንእንቋቝሖን
ጨቓዊትን እንተ ዘይኰይኑ፡ ኣብ’ተን
እኹላት ኣእዋፍ ጽልዋ ኣየምጽእን።
ከምኡ’ውን፡ ሰፈረን ሓዊ ብምቅጻልን ዓይኒ-
ማያት ብጸረ-ባልዕ ብምብካልን ምክልኻል
ይካየድ። እንተዀነ፡ እቲ ኣገባብ ነባሪ
ፍታሕ ከምጽእ ኣይክእልን።
ብዛዕባ ባህርያት ኴላ-ኴላ ዝነበረ ኣፍልጦ
ክዓቢ ስለ ዝኸኣለ፡ ኣድማዕነት መከላኸሊ
ጸረ-ባልዕ ክዛይድ ክኢሉ። ከም ውጽኢቱ፡
ብULV ዝፍለጥ ጸረ-ባልዕ ብውሑድ
ዓቐን ብምጥቃም፡ ዕላማ ንዘይተገብረሎም
መጥበውቲ ብልክዕ የጥቅዕ ኣሎ። ኣብ
ነፍሲ-ወከፍ ጸረ-ባልዕ ክንጸገሉ ዝተመደበ
ቦታ፡ ንሓበሬታ ዘመልከት ትኪ ይተክኽ
ወይ ባንዴራ ይእሰር። ብድሕር’ዚ፡ ኵሉ
ሰብኣውን ንዋታውን ቅድመ ምድላዋት
ይካየድ። ቀጺሉ፡ ኣንፈትን ፍጥነትን ንፋስ
ይዕቀን። ፍጥነት ንፋስ ኣብ 3 ሜትሮ
ትሕቲ ካልኢት እንተዀይኑ፡ ዝያዳ
ተመራጺ ይኸውን። እቲ ምንታይ፡ ጸረ-
ባልዕ ኣብ ህዱእ ንፋስ ዘለዎ ክንጸግ እንተ
ኽኢሉ ውጽኢታውነቱ ዝዓበየ ስለ ዝዀነ።
እተን ኣዕዋፍ ንመጥቃዕቲ ንኽቃልዓ፡ እቲ
መስርሕ ምንጻግ ንነዊሕ ግዜ ክኸውን
ይግባእ። ብተወሳኺ’ውን፡ ኣብ እዋን
ዝናብ ጸረ-ባልዕ ክንነጸግ የብሉን።

ጒድኣት ኣዕዋፍ ኴላ-ኴላ ኣብ ሕርሻዊ እቶት

መንእሰይ ሮዛ መስፍን

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 4

  k 

ǆƎȡù

ÔȠŷȲĩƏęƎűƱƧŚĚĉƱǆŊùŴ
ĉƟŷĉƶǡùȏĄȓŴƯŚŘŚƄŶŇŅ
ƄôƗȳŶĄȑƯǉƤŕňîõāććŚ
ƱćƯŊùƄúƎĞŶƶŅïùĬĄĉ
ǆƄŚƨÍǂƆƧŶǆŅïùÍǂȳŊƴƯňÍƳ
ƆŶŘǆŚŊö"

 ǆƄŚƨÍǂ ƄǆƄƆŚƨŶÍǂ ıǎĆ
ĉňôǆȲ ŊƴƯň ƄúƎĞŶ ƉŊęïùƌȳ
ƄúƎĞŶ ĬùǸȟ ĩƏęǄ ƱćƯŊù
ƉĆƌù Ɔǂȳ ŊƴƯň ĩƏęǄ ƉŕȓŶƯ
ƆŶŕǉöƙȲ űŴȏ Ƣǆ ƌùƇŚ Ŵǆ
÷ňėśĖ ƆŶġğŘŚ ƄúƎĞŶ ƎŚñŅŶ
ŚƛƆù ƃƙȳ ĬùǸȟÍǄ ĩƏęǄ
ƱćƯŊùȳ ŴŊ āśƙ ƎĉôġȲ Ƞŷ
ǆƗŶĩƏęƆƳĬĄĉǆƄŚƨǎǂ
ƄǆƄŚƨŶ ƄŊ ĆǎǄ ƶűŅŊƎƨ
ƆĉŅęƶǡŅęƎƨĄȓŴƯŗǁôŶȳƆŗ
ƥŴűǡęƶŊúƄűȲȠŷȲĩƏęȲǶġĆȲ
ǾƧȲƊõǦƵǶŶĮāćĉĉƟŲ
ƎŶȞùǻǆǦňƆȳŊȣ÷ǆƉƄŕĄġĖý
ƄŊƶĹęŅùŴűǡęęǦȎżŘŚƎŶƉƧŶ
ġôƱǆŶƛƆùȲƎŶǻŶĬĹõƉĉƱôŴÍǂȳ
ƄŊűŚȶƌŊŊȠŷŊġęŴǆƶġėāňų
ŕĄėȐÍǂ ŶǻƯŴȳĉƛŶǄŖȲ ġęŴǆ
Ɔŗ ŶƭŴ Ʊǡǎġ űǡę ƄǶļöùƨ
ƄúȳűŗŴŖƄƌ÷ŚǡȠȣƌƎŚŅùƯ
ƉôƙȲŊƲāǆǧǎôƌĉƟŲȣõǻÍǂȳ
ƄƌùŴȲŶĉŊõƂűŗƎȡùŴǆġęŴǆ
Ɖāıľ Ɔǂ ŕȞǸĕȳ ġôƳ ƄŊŗ
ıėȣ Ʊú ĔŊÿŘŚ Ƅùǣġƌ ŴŊ
Ƞŷ Ĭǆęƌ ĉŊùƫ ƄǆƢÿǶôǆŶ
ƆǂȳƄƆƌùŴƉĉŗƱôƧƨƄǡǉġŗ
ƆǇĉƄŊǻƯŴŴȳȠŷǎþĕƶĄȎ
ňƯǌƤƄĄǤǦňƆǂȳŴȑƔŶŴƎŶŊù
ƆŶŕƠŶŴȲƥ÷ƌŊŗňƯǌƤƄĄǤǦň
ƆƧŶ Ŵȑ ƎŶƉƧŶ ƄúŴȳ ŶǻƯŴŴ
ƶĜććƯ ňñùŶ ùĉǎŶ ƄĄǤǦň
Ɔǂ ȎųýŴȳ ŶƯƂ űƱƧŚęȲ ŴŊƂ
ŶĄôġƆǂôŅƥǆȳŴǆĩƏęƆƧŶ
ŕĄğğöÍǂȳ ƶŕĄġęü ĩƏę Ɔǂ
ƶĹęŅùŴƱúȳ

 Ô ŊƴƯň ƌŊ ǉǡ ƶĄȓƆ Ʊęƃ

ƄƆƌù

 Ƅű űƳĄŅŀõ Ŵǆ ƭǎŴ ƶƜű
ƄƆƌùƎŶǉȣƄõĉǉôƗȳĉƛŶǄŖ
ƶŕĄġęü ƄǆƏűŶȳ ƄŊ Ŵǆ ƭôĉ
ƯǌǤ ƆŶŕƄŗŴ ŴŖ ğƯŉŶ Ƅôƨȳ
ĄŘŶŊƲāŶȣĕǆŶƎŋńùȲȑñǄǆ
ƱǆȞŖ ƎƖƧŶ ŕňîõȲ ƄƆƌùÍƧŶ
ǆĉġėā PRGLêHG ǆƖƧŶ  Ɔǂȳ
ƄŊïǡęŴJHQHWLFDOO\PRGLêHGIRRG
ƎùƊù Ɔǂȳ ǆƗŶÍĉŅęȲ ƎƭŊǁùŴ
ƎȓŊĹùŴ ƃùƌ ƶĄȓƆ ƱęƆŘŚ
Ƅúȳ

ŶŴŚŴ Ʊęƃ ƌŊ ǉǡ ƄĉȐƆƌ
ĉŚƌƆıņùƏǆŲƄǆġĄƭŶŶȳƆƳ
ƎŊù ƉôƗ Ʊęƃ ȣȏĉ ƄǆűĉȓƆ
ƢǆƄǆűǌľùćôŕǆƱǆƏŶƊȲŴŚŴ
ƱęƆŘŚƆŴƭĬŊŴƎƖƧŶƄôƨƆǁ
ƶŊùƱôƗȳĉƛŶǄŖƆŗŴǆƭǎŴ
ƱęƆŘŚĉġĄĘŚƭǎŴǆƗŶĉġ
ǻƯŴŴġôƶįǏȳƥ÷ƄŊƆƥŶôƧǸ
ƎöćÍƧŶŕȑƥĖňñęǃƎñùƨǆƛƆù
ƆǂȵĉƛŶǄŖĉġŴǆƭǎŴƕűŘŚ
ƶĜććƯƏǆŲÍǂŶĄƥƆùĬȐõȳ

ÔǢǌǆȣĕŘŘŚ

ȣĕŘƎŶŊùƉúŴƄŊÍśĉŊĹĔň
ƆŶĔƛŋĉȲ ƄŊ Ņƭù ƄėŶĦȲ ňŴŴȲ
ȩȩǇȲƱǆŗņŶƃŴƆűŕƊęȳƄƶǂ
ŊƲāƭǆűŚȣĕŘŘŚĄĚęƄôƣŴȳ
ƄŊűŚȶƄűŊŕǡǌġűŚƱȓŴƯƎƨƭǆűŚ
ȣĕŘȲŴǆǊćƄúȳŴǆǡĔŊǊć
ȣĕŘ ŊǉĔǜ ƭôĉ ùƫù Ĵ÷āŘ
ƶǦŅĔõƱúÍǂȳǡĔŊǊćƄŊïǡęŴ
ƶęƉŊƎűĝƶǦŊƇĴ÷āŘƉǆǡŅęŴõ
ƃŴ ȎųāŴȳ ƶƭŅǁ ȎǡĉŴ ƄŊ Ŵǆ
ƯǌǤűŕƕęĉñ÷ƧŴƆǂȳƥ÷ƄŊ
ǡǶęƶęƉņƵǤŘŚŊƲāƄȣùǼŶ
ƄćėȐŘŚŶŊƴƯňȣĕŘŘŚĄĚę
ƆŴïôƨĉ ŅƳ Ŵǆ Ɖŕć ǆȓôƣ
ƄôƣȳȣĔŘŚŴȲƄāĉùŚŴŊƶǦňƆ
ŶȞŚĪĉȳȞƧġŴƄŊƃǎŴÍǂƱúȳ

ÔŊƴƯňŅôġȣõǆÿŅĘŘ
ƆŶŕïùǂƋȲƎĔĉŗƖƄġôƶƜűȳ

ŅôġƢľŘƤȣĕŘƆǂȳ
ŊƄǡňŊ ŕĄġĖý ƭĄŚ
ĉõƆ ƎŶĄǡŋ ĉƖƄùŴȳ
ŅôġĄȓŴƯŗƆŴŕƶƌǁǉõȲ
ƄŊƷĉ ƎŶǶļľĢĉ
ƶȎŴāŴ āććŚ ƶñùƨ

ƆƢŶŘƤŕėƆŶŘǆĉƟŲŊȃņǻ
ĉȞôǻŴǇƇȳƆŗŴǆȣĕŘƆƢŶŘƤ
ňñĖƂƄŊňŘƂƆŴïôƢćôŕǆƆǂȳ

ÔŊƴƯňĬǶùǄƄāĉùŗ

ĉġƭŅǆŗġǎėŴƎŶƴĔŊƉúŴȲ
Ƅƶǂ ŊƲā Ƅāĉùŗ Ɔǂ ƱúŶŴȳ
ƆƷĉŴǆāǛƢôǏȲűśĉƄŊƯǌǤ
ƶĹęņùŴȲ Ɖĉ Ņƭù ĴġǹȲ ƄǎĖȲ
ġȨŴşȲȦęĜĈúȲĜǍŷȲƌƧúƃŴ
ŶȞùǻȳŊùĉǋÿĉöĉǎĖƃùŴ
ŶȓƧưĉÍƧŶƄôƣȲƉĉŅƭùÿĉö
ǣǉŅõȲ ÿĉö ƄǎǣȲ ÿĉö ƭôĉȲ
ÿĉöùāŗŚȲÿĉöŊęŴïǇƢƱŕ
ƶŅïõƄôƣȳŶǻƯŴŴƄƶǇĉƄǡǉġŗ
ĉƟŷĉȣõǻƆǂȳǡöƇĉĉęęƶŅô
ȣõǆĄĹĔŚƱôƨĉƆǇĉȳŊƄĉò
ƄŊ ǡô ŋŘ ƖǆǉġȲ ÿǉ ĄŶƆĜǆ
űŗƄǡǌĞƭǆűŚÿĉöƉĉȑñǄǆ
ĉāǂ ƎǎęŊǇȎųýųȳ ÏƄŶŘ ƆƳ
ŚĉāƨƱúƙǆŊ÷ƯÍǂȵƆƓǉƄƄƶǂ
ǶļĆÐ ĉġ ŅùƎƨ ƶïŅų ĄùĞȶ
ÏĬǉĉƄŋŘŚŴƆǇĉƶŅùƯƨűǆĚĉ
ƆĉŅęȲŶāŴġƄǆŶŅùưŶƃŴÐƃõųȳ
ÿǆùŴƄŊŗŶƯǌǤƶĹęŊƭǆűŘŚ
ǻėāűŕƊęĉñ÷ƧŴƆǂƆŗȎǡĉ
ƶƖƧŶƱúȳ

ÔƄāĉùŗŊĄùƎƯȓćń
ƎŶĜŚǇƶĄƛĕĄȓŴƯŚŘŚƄôƣ

ÿĮÍǂȳŊĄùƎƯȓćńƎŶŅùư
ƆŶƉôŴȲƆśĉƄŊƇĉƱôƣĄƄƴŘŚ
ƉĉƱôƨĉġôƆŶĔƛŋĉĉġȣĕŘ
ÿƤġƌƖƄǻƫĉġôƶƜűȲƉĉȓćń

ƎŶĜŚǇ ƶŕňňƯÍǂȳ Ɔƛö
ŊĤƤŖƆŶƉúÍƧŶƉĉȓćń
ƎŚĜŚǇŶǻƯŴȓņľÍǂȳ

ŊŕƢğƘƄāĉùŗƄŶĮȓƌȲ
ǧǋƆƌ ƄŊ ĉǦŇ ŕÿƤĝ
ƆƧŶƎŊ÷ƯǆƛƆùÍǂȳĴȓöĊĖŶǤ
ŶƄŊűŚ ŊƲā ĄƄƴŘŚ ġôƱôƨ
ƄŶĮȓƌȲ ǏĻġƌ ĉġ ĉǦŇ ÿƤġƌ
ƎŚŅùưŚƛƆùƃƙȳűŗǶļĆűǡę
ŊƶǻƯĄƌƄǡňŊƉĄǆŚƢġǏÍǂƆŗ
ĭĉűǡęŴǆƳȳ

ÔćǆÿǉƌŊÍśĉĄĜĔŘƤ
ƱǎùǂŴġôƶƜűȲŊƴƯňƂǡôĄŊęî
ƎŚñŊŴ

ćǆƄŊǻƯŴŴƄƶǂƄǡǌĞƆǂȳ
ŶǻƯŴŴǶļĆƎŶĝǦŶƆŗƶǦňƆ
ȓĘŚƆŶŕƱǆŊõǶŶĮǻƯŴƎƖƧŶ
ƉƄ ǆƛƆùÍǂȳ Ɔŗ ŶǻƯŴŴ ǶŶĮ
ƎƖƧŶ ƶƛƆùȲ ÿǉ ƄŊƂ ƎęƉņ
ƱǆŊõĉ ñƥğŚŶ ƉĆƌ÷ŚŶ ƆǇĉȳ
ƄŊűŚĄŚÿƳŴǆÍƳĬĖŊƌôǆƱôƙ
ćǆÏŇġȠŷùƅÐ ELVSKHQROD ƶŅïù
ƉĆƌùƄôƨȳƆŗƉĆƌùŊĔġųǎǂ
ŊÿǄùąĹŚŴŊÍŗćǆƎùýƛ
ǆƛƆùƆǂȳǎāĖƂűŗćǆƥ÷ƄŊ
ȣĖǞƄĹĆǻƌǇƥ÷ƄȣöāŴƌǇűŗ
ƉĆƌù ƉŕǻȣƇ ƄǆŚƛƆùŶ ƃƙȳ
ƆƳŇġȤűùƅƶŅïùƉĆƌùƉƄÿǉ
ƌŊǶŶıŘŚĄŶĩĚƆǂȳ ƆŴĜŕƗ
ƖƄÍǁƉĉƂƶŊôƌƱôƗĜÿľ 

ŊƴƯňćǆƌŊƉňŇŴÍƧŶƎŶĄïę
ƄǡǌĞÍǂȳĝǌŶŶƄŊűŚƆŶŕƢĞǎŴȲ
ƄŊƄȣǉǣƇĉƯŚĚǆǡŊĕÍǇĉȳĜňŚ
ƌŊƂƆŴĹǎýǆĜŚǂȳƆŗƱĜƎȣ
ǢǌǆñƥğŚƆŶǎǂƎƖƧŶƶƛƆùȲ
Ɔŗ ƯŚĚ űśĉñƥğŚƄŊÍŗȃį
ǆāƷĉ ĉƟŲ ƶǡùȓ ĄȓŴƯŚŘŚ
Ƅôƣȳ ŶāŴÍƧŶ ĄȓŴƯŗŘŚ
ĉǡŅęŴȳ

ŊāùȠƆƳƄŊȫ÷ġŗƎŕƭĦǢȲƌŊ
ęýľȎÿǆŶąĹŚŶïĖĉƨƶĄȓƆ
ćǆÿǉǡżƎƖƧŶǆƛƆùÍǂȳƶƜű
ƶġŕűǡęćôŕǆƆǂȳùġõġĄġŕ
ƉǆŕĔȞ ŅƳ ȫ÷ġŗƎ ŕƭĦǢ ƌŊ
ĝǌŶǆƄŖűǆĕÍǂȳ

ÔƌùƆĄŚÿƳƖȲŊƴƯňǻęąƶ
ŶƄŊűŚƆŶŘǆŚŊö"ƄŊŘųƌ
ŕƭĦǢƶĹęŊĉǦŊŶȞğġŶƉ"

تب؄

â¤k0ΎÜΎn+CŁΎÚΎÃ ºÚΎÜ+ïΎp 0nΎ¤6ÃΎĸxÞΎ`Ύ 8¹áΎ Öc08mΎ 8q¥ Ύ k .łΎ á-Ύ Êk +p Ύ Á¼ÞΎ `8.Ύ 0ù÷ĤΎ`Ύ-¢ΎÃ Ύ @kΎÁpΎ3-p łΎ `mΎ 6Ύ Å¢ÕÜqΎ 0 .¹Ύ ĤÃmŁΎ Á Ύ k«¹ºΎ ÊğΎ 0°[pΎ ØłΎ`ΎÊ[8Ύ`İΎá Ύ`ΎÊČ[8Ύ ù]Ύ@1Ύ Å Ã`Ύ̄¤0Ú Úá̅ΎÊk^ Ύ ¢Ύ ΎÊĳć0Ύ`ĤÃmΎ +÷öĢłΎ ĤpΎ 3ÚΎ `Ύ ¼F¹Ύ Ú·nΎ ¼ĤpΎ 0 .¹Ύ80Ύ¢Ύ 8ΎÊk +p ΎÁ¼ÜΎp 0mΎ̄Öp-@̅Ύ p860ΎÅ ½ ŁΎ`ΎÁn¹Ύ^`1Ύá Ύ `ÈΎÅôá4Ύ Č`npΎ` ÁΎÅ¢ÕÜqΎ3İΎÃŁΎ[`mΎÁ ¹ΎÁ ÞΎ ;^`Ύ¼ΎÃÆÊΎôß8pΎ8 Å ½Ύ^`ΎC-\Ύł

 ƎğŊ āǛ ƌŊǻęąƶ ùþƗ
ƄŊćǆƶŕĔƛŅǶŶĮǻƯŴƎƖƧŶ
ƶƛƆù ƉĆƌù ƶȞùǼ ǁôŶȳ ġôƳ
ƶÿĤƄćėȐƏǆŲƆġĄƭųȳ

ƄŊ Řųƌ ƆŶŕĄȐƆŴȲ Ɔŗ Řųƌ
ƉǆĉęŚ ŕňîõ ŊƧĩǸ ƶôƛǆƨ
ƉĆƌùƄúȳƆŗŘųƌġŊþƱôƨ
ƢǆĄȐȓĉǦŇĉġƶƖƧŶƆŗ
ƉĆƌùŴŊÍŗĉǦŇƎùýƛǆƛƆù
ƆĊȲŶǻƯŴǶŶĮƎƖƧŶǆƛƆùÍǂȳ
ŊƶŕƙƆôƱǆŕƭĤǡĉǦŇĉƶƧŘę
ƶÿĤĉƟŲȣõǻÍǂȳ

ÔƱǆŗÍƧŶŊƭǆűŘŚǆȞ÷ôƆǂȳ

ŊƴƯňƱǆŗŊƲāǆȎÿȣŶǆŅïùŶ
Ɔǂȳ ƄŊűŚ ÿǉ ƆƥŶ ŊƴƯň Ʊǆŗ
ÏȩùĉƇǆùÐƉȓŶƯƯǇǡƴŕƥîŅ
űǆĔȳŊƴƯňƂ ƄŊğǁŶğƤȓýȡŚ
ƎǦĉǦĉ ƉôƗȲ ƄŊűŚȶ ƄȣĔǆŗ
ƱǆŗȩùĉŶŴśĉƄǎųŀĉŶƱǆŗ
ğǌ ǆűľȟȳ Ɔśĉ ƄȣĔǆŗ Ʊǆŗ
ğǌÍƧŶ ŊŕĄğğöȳ ƄǁŴǆ Ɖĉ
ƶÿǆĩƎŶȞùǼƆŶŕƠŶŶŴŊƴƯňƂ
ƄŊïǡęŴĄȓŴƯŗƎŶǡŊęǆǦňƆȳ
ŊƢǡűǆƶÿĤƶŊúƱǆŗġĉġĉƆǂȳ
ƄŊƭǎŴŊĹöõƎűȣęǇġôƶƉƄùȲ
ŊƯŖŊƎŶĜęÿõĉǉôƗȳ

 ÔƱǆŗƇöŒŊȓņľǆǦôȓÍǂȳ

 ÿĮÍǂȳ Ʊǆŗ ƇöŒ ƄŊ ǻƯŴ
Ʊôƨ ƆƢŶŘƤ ŕė ŊƄŊ ƌùƆ
ïǡėŚ ƶŕǡŊĔ ĄȓŴƯŗ ƶŕĜűǁ
ƆǂȳǆƗŶÍĉŅęƄŊïǡęŴĉġƱǆŗ
ġĉġĉƉǁƢǌǉęŴȲŊùȁƂƎűĔǤǦȔ
ƶƉƄù ƄǆƏűŶȳ ŊÿȞħƂ ǦŴ Ɖĉ
ȓņľƆǂƶǦôȓŶƶȣôǻŶȳ

ÔƌùƆǶŶĮĄŶĩĚ

ĉŚƌƛĩǤėĬŶǋǶŶĮĄŶĩĚ
ƆǂȳŊġŘġŗƌƤȎŊȑŊĆƆŘƤŚ
ƌŊ ƄŚƉƛŗ ĩǤė ŊĄŶĩĚ
ƶŕǶľƫ ƆǇĉȳ ÿǉ ƌŊ ƄęňƯŕ
ćôŚÍǂȳ ƆƳ ƎŊôƌ ƉôƗȲ Ɔśĉ
ƌùƇŚÍƧŶĉõƆŊĉõƆǻƫǄŚÍǇĉ
ćôŕǆƄǆƏŶƊŶȳƌùƆƉƄƄùƏ÷Ƥ
ĄġŕÍǂȳ ƄùƏ÷Ƥ Ąġŕ ŶĄŶĩĚŶ
ƌùƆāććŚŶǁįùƭŴÍǂȳ

ǆľȓù

ĄġȣŶǡŊĔîƢŚ

ȹŖĔĔǦŁĔêȭľƏſêâÍĒĽȴƋğÐâǗŀǂŷľȷ
â̐0ΎÜΎn+CΎ̜Öp-@8p̝

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 5

ትንታነ ዜና ኣንገሶም ዮሴፍ

ኣመሪካን ሩስያን፡ ነቲ ኣብ መንጎአን
ንሓያለ ዓመታት ጸኒዑ ዝጸንሐ ኑክሌሳዊ
ስምምዕ በቲኸንኦ ኣለዋ። በዚ ዝነቐለ
ሓድሽ ምትፍናን ናይ’ዘን ክልተ ጎባልል
ሃገራት፡ ካልእ ኣንፈት እናሓዘ ይኸይድ
ኣሎ። ድሮ’ውን ነቲ ኣብ እዋን ዝሑል
ኲናት ዘርእያኦ ዝነበራ ብኑክሌር ናይ
ምትፍናን ስምዒታተን ከነሃህሮ ጀሚሩ
ኣሎ። እዘን ሃገራት ኣብ ግዜ ዝሑል ኲናት
ዝበጽሓኦ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ናይ ምፍራይ
ምዕባለ፡ ሕጂ’ውን ንዓለም ስግኣት ኮይኑ

ይርከብ ኣሎ። ምኽንያቱ፡ እዘን ሃገራት
በቲ ናይ ሽዑ ስምምዕ ዘይምምዕባል
ማእከላይ ርሕቀት ዝውንጨፍ ኑክሌሳዊ

ኣጽዋር (INF) ተቐዪደን ኪኸዳ ስለ
ዝጸንሓ፡ ኑክሌሳዊ ኲናት ናይ ምውላዕ
ተኽእሎ ክሳብ ሎሚ ክገሃድ ኣይከኣለን
ጸኒሑ። ሓያላት ሃገራት ነዚ ኣጽዋር
ንከይውንና ዝእግድ ቀያዲ ስምምዕ ኣብ
መንጎአን ምስ ዘይህሉ፡ ዝተፈላለየ ርሕቀት
ዝሽፍን ኑክልየሳዊ ኣጽዋር ብምምዕባል
ናብ ካልእ ዘይተደልየ ኲናት ክኣትዋ
ይኽእላ። ብዙሓት ሃገራት ዘካይደኦ ዘለዋ
ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ናይ ምምዕባል ሃነፍነፍ
ከኣ፡ መልክዑ ክቕይር’ዩ ዝብል ግምት
ብዙሓት ኮይኑ ይርከብ። ኣብ መንጎ እዘን
ክልተ ንዓለም ከማእዝና ዝጸንሓ ሃገራት
ዝፍጠር ኑክሌሳዊ ረጽሚ ከኣ፡ ቀንዲ
ዛዕባ ማዕከናት ዜና ዓለም ኮይኑ ይቕጽል
ኣሎ።
ኑክልየሳዊ ምትፍናን ሩስያን ኣመሪካን፡
በቲ ኣብ እዋን ዝሑል ኲናት ዝኸተመኦ
ስምምዕ፡ ንዝሓለፈ ሰለስተ ዕቑድ ሃዲኡ
ከም ዝጸንሐ ዘዛርብ ኣይኮነን። ኣብ 1981፡
ናይ ሽዑ ፕረዚደንት ኣመሪካ ሮናልድ
ሬገን ምስ መራሒ ሕብረት-ሶቬት
ሚኻኤል ጎርቫቸቭ ዝኸተሞ ታሪኻዊ
ስምምዕ፡ ንዓለም ካብቲ ኣንጸላልዩዋ ዝነበረ
ሓደጋ ኑክልየሳዊ ውግእ ኣድሒኑዋ
እዩ። በቲ ናይ ሽዑ ስምምዕ ዘይምምዕባል
ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ከኣ፡ ሃገራት ካብ
ዘይተደልየ ባእሲ ተገላጊለን። እዞም ናይ
ሽዑ ክልተ መራሕቲ ብዝኸተሙዎ
ስምምዕ ዘይምፍራይ ሓጺርን ማእከላይን
ርሕቀት ዝሽፍን ኑክልየሳዊ ኣጽዋር፡ ኣብ
ታሪኽ ከም ሕላገት መኸተምታ ዝሑል
ኲናት ኮይኑ ክሳብ ሎሚ ይጥቀስ ኣሎ።
በዚ ሕጂ ዝተፈጥረ ምጥሓስ ናይዚ
ስምምዕ ግን፡ ዝሑል ኲናት ብልክዕ
ኣኽቲሙ ድዩ ዝብል ሕቶ መልሲ
ክርከበሉ ኣይተኻእለን ዘሎ።
እዘን ክልተ ሃገራት፡ ንምንታይ ኣብቲ
እዋን ኣብ መንጎአን ስምምዕ ክኽትማ

ምፍራስ ኑክሌሳዊ ስምምዕ ኣመሪካ-ሩስያ. . .
ክኢለን ዝብል ሕቶ ክለዓል ይግባእ።
ሕብረት ሶቬት፡ ኣብ ግዜ ዝሑል
ኲናት ‘SS-4’ን ‘SS-5’ን ዝተሰመየ ናይ
መከላኸሊ ኣጽዋር፡ ከምኡ’ውን ‘SS-20’
ዝተባህለ ነዊሕ ርሕቀት ዝሽፍን ኑክሌሳዊ
ኣጽዋር ትውንን ከምዝነበረት ይሕበር።
ኣመሪካ’ውን ካብኡ ብዘይሰንፍ ኣጽዋር
ትውንን ነበረት። እንተዀነ፡ እቲ በብግዚኡ
ዘፍርይኦ ዝነበራ ኣጽዋር ንዓአን ጥራይ
ዘይኮነ፡ ንመላእ ዓለም’ዩ ስግኣት ነይሩ
ክበሃል ይከኣል። ኣብ 1960፡ ኣመሪካ ኣብ
ዝተፈላለየ ቦታታት ክሳብ 30,000 ዝበጽሕ
ክዙን ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ነይሩዋ። ሕብረት
ሶቬት ድማ ክሳብ 40,000 ዝግመት
ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ትውንን ከምዝነበረት
ይሕበር። ክልተአን ሃገራት ነቲ ዘፍረያኦ

ኣጽዋር ኣብ ዝተፈላለያ ሃገራት ኤውሮጳ
ከዚነንኦ ነይረን። በዚ ከኣ ቀዳማይ ግዳይ
ናይቲ ምትፍናን ኰይነን ዝነበራ ሃገራት
ኤውሮጳ ነበራ። እቲ ሽዑ ኣብ መንጎአን
ዝነበረ ውድድር ምምዕባል ኑክሌሳዊ
ኣጽዋር ክዓርፍ ዝኸኣለ እምበኣር፡
ድሕሪ’ቲ ኣብ መንጎአን ዝተኸተመ
ስምምዕ ዘይምምዕባል ኑክልየሳዊ ኣጽዋር
ምዃኑ ይሕበር። ብዘይካ’ዚ፡ ኣብ 1988
ኣብ መንጎ ኣመሪካን ሕብረት ሶቬትን
ካልእ ንዘይምፍራይ ናይ ሓጺርን
ማእከላይን ርሕቀት ኑክልየስያዊ ኣጽዋር
ዝብል ስምምዕ ተኸቲሙ ነይሩ።
ካብ 1981-83 ኣብ ዝነበረ እዋን፡
ፈላሚ ርክብ ብመራሕቲ ናይዘን ሃገራት
ዝነበሩ ይካየድ ከምዝነበረ ይንገር።
ኣብ ጥቅምቲ 1980፡ ኣብ ጀኔቫ ናይ
መጀመርታ ዝርርብ ኣብ መንጎ’ተን
ተቐናቐንቲ ሃገራት ብመራሕተን
ከምዝተጀመረ ዝዝከር እዩ። ብመሰረት
በቲ ሽዑ ዝተበጽሐ ስምምዕ፡ ኣብ ግንቦት
1991 ክልተን ሃገራት ዝውንንኦ ኣጽዋር
ከምዝዓኑ ተገይሩ። ብዘይ ብኡ’ውን፡ እዘን
ሃገራት በቲ ከቲመናሉ ዝጸንሓ ቀያዲ

ኑክልየሳዊ ስምምዕ፡ ኣብ ሃገራት ኤውሮጳ
ዝኸዘናኦ ኑክሌር ኪሽከም ዝኽእል
ብኣሽሓት ዝቝጸር ሚሳይላት ከም ዝኣልያ
ተገይሩ።
እቲ ንሓያሎ ዓመታት ጸኒዑ ዝጸንሐ
ኑክልየሳዊ ስምምዕ ድሕሪ ምፍራሱ፡ ሩስያ
ሓድሽ ስርዓተ-ሚሳይል ከተማዕብል ትዳሎ
ምህላዋ ኣፍሊጣ። ኣመሪካ ኣብዚ ወርሒ
እዚ ካብቲ ውዕል ብምውጸኣ፡ ሩስያ እውን
ኣብ ዝሓለፈ ሳምንታት ተመሳሳሊ ግብረ-
መልሲ ከም ዝወሰደት ይፍለጥ። ኣመሪካ
ካብቲ ውዕል ንምስሓባ ዘቕረበቶ ምኽንያት፡
ሩስያ ተወንጨፍቲ ሚሳይላት ተማዕብል
ኣላ ዝብል ክኸውን እንከሎ፡ ሩስያ
ብኣንጻሩ ነቲ ውዕል ተፍርስ ዘላ ኣመሪካ
ከም ዝዀነት ትኸስስ። ኣመሪካ ንሓጺር
ርሕቀት (500 ኪሎ ሜተር) ጥራይ ክወቅዕ
ዝኽእል ሓድሽ ተወንጫፊ ሚሳይል
ተማዕብል ከም ዘላ፡ ሚኒስተር ምክልኻል
ሩስያ ምሕባሩ ጸብጻባት የረድኡ።
ንሚኒስተር ምክልኻል ሩስያ ዝጠቕሱ
ምንጭታት፡ እቲ ሓድሽ ስርዓተ-ሚሳይል
ኣብ ምድሪ ተተኺሉ ዝውንጨፍ ከም
ዝዀነን፡ ኣብ ውሽጢ ክልተ ዓመት
ተሰኒዑ ንስራሕ ድሉው ከም ዝኸውንን
ይገልጹ። እቲ ዝምዕብል ዝተራቐቐ
ኣጽዋር፡ ልዕሊ ፍጥነት ድምጺ ክውንጨፍ
ዝኽእል ሓድሽ ክሩዝ ሚሳይል ምዃኑ
ድማ ወሲኾም የመልክቱ። ቀንዲ ዕላማ
ምምዕባል ናይዚ ሚሳይል’ዚ፡ ካብ ኣመሪካ
ክመጽእ ንዝኽእል ስግኣት ንምዕጋት
ምዃኑ’ያ ሩስያ ትሕብር። እዚ ካብ ዝሓለፈ
ሒደት ሳምንታት ኣትሒዙ እናሓየለ
ዝኸይድ ዘሎ ሓድሽ ኑክልየሳዊ ኣጽዋር
ናይ ምምዕባል ተበግሶታት፡ ካልእ መልክዕ
ሒዙ ናብ ኲናት ክምዕብል ከምዝኽእል
ብዙሓት ወገናት የጠንቅቑ ኣለዉ። እቲ
ኣብ መንጎ ክልቲአን ሃገራት ፈሪሱ ዘሎ
ኑክልየሳዊ ውዕል፡ ንኻልኦት ሃገራት’ውን
ክልክመን ተኽእሎታት ከም ዘሎ እቶም
ወገናት ወሲኾም የገንዝቡ።
ፕረዚደንት ቭላድሚር ፑቲን፡ ሃገሩ
ልኡላውነታ ንምውሓስ እምበር ምስ
ኣመሪካ ኣብ ውድድር ምምዕባል ኣጽዋር
ክትጽመድ ድሌት ከምዘይብላ’ዩ ዘነጽር።
ሚኒስተር ወጻኢ ጉዳያት ሰርጌ ላቭሮቭ
ብወገኑ፡ እቲ ቅድሚ 30 ዓመታት
ዝተኸተመ ውዕል ብምፍራሱ፡ ሓድሽ
ዝሑል ኲናት ምኽሳቱ ዘይተርፍ ከም
ዝዀነ’ዩ ገሊጹ። እንተዀነ፡ ሃገሩ ምስ
ኣመሪካ ኣብ ወተሃደራዊ ምትፍናን
ከምዘይትኣቱ ኣነጺሩ። ሩስያ ኣብ ስምምዕ
ኑክሌር ስግኣት ካብ ዝኾኑዋ ጉዳያት ሓደ፡
ኣመሪካ ኣብ መሬት ፖላንድን ሮማንያን
ተኺላቶ ከምዘላ ዝንገረሉ ሚሳይላት’ዩ።

እዚ ዝተፈላለየ ዓይነት ኑክልየሳዊ
ኣጽዋር ንምውናን ዝግበር ቅድድም፡
ብዙሕ ዘቤታዊ ሕቶታት ከበጋግስ
ጸኒሑ’ዩ። ሃገራት ኣብዚ እዋን ብቁጠባ
እናተዳኸማ ዝኸዳሉ ዘለዋ እዋን፡ ኣብ
ኣጽዋር ዘባኽናኦ ዘለዋ ባጀት ዘስደምም
እዩ። እዘን ሃገራት፡ ብኻልኦት ሃገራት
ኪመጸን ንዝኽእል ስግኣት ክዳለዋሉ
ስለ ዘለወን፡ ኣብ ምጉልባት ወተሃደራዊ
ዓቕመን እዚ ዘይብሃል ወጻኢታት
ክስልዓ ይግደዳ። ውድድር ኣብ ኣጽዋር
ብዙሕ ምትፍናን ክፈጥር ከምዝኽእል
ኣብ ታሪኽ ተራእዩ እዩ። ነዚ ኣብ ግምት
ብምእታው፡ ኣብ ማሕበረ-ቁጠባዊ መዳይ

ንዘጋጥመን ብዙሕ ማሕንቖታት ገዲፈን
ኣብ ወተሃደራዊ ውድድር ክኣትዋ
ብምኽኣለን፡ ካብ ብዙሓት ዜጋታተን
ተቓውሞ ኪገጥመን ጸኒሑ እዩ።
መንግስቲ ሩስያ፡ ኣመሪካ ኣቐዲማ
ኑክልየስያዊ ኣጽዋር ናይ ምምዕባል
መደብ ከምዝጸንሓ፡ ነዚ ባይታ ንምንጻፍ
ድማ ካብቲ ውዕል ብዘይ ዝኾነ ጭብጢ
ዘይብሉ ምኽንያት ትስሕብ ከምዘላ
ይኸስስ። ገለ ወገናት ድማ፡ ኣመሪካ
ነቲ ኣብ ሰለማዊ ውቅያኖስ ምስ ቻይና
ዘለዋ ምትፍናን ኣብ ግምት ብምእታው፡
ካብዚ ማእከላይ ርሕቀት ዝውንጨፍ
ኑክልየሳዊ ኣጽዋር ናይ ዘይምምዕባል
ስምምዕ ትስሕብ ከምዘላ ግምታቶም
ይህቡ። እቲ ውዕል ብምጥሓሱ፡ ብደረጃ
ዓለም ከይተረፈ ውድድር ምፍራይ
ኑክልየሳዊ ኣጽዋር ከየስዕብ’ዩ ስግኣት
ኣሕዲሩ ዘሎ። ካብ ኣመሪካን ሩስያን
ሓሊፉ፡ ንሃገራት ኤውሮጳን ቻይናን
እውን ከቢድ ሳዕቤን ከኸትለለን ከም
ዝኽእል ይሕበር። ብተወሳኺ፡ ነቲ ኣብ
ፓስፊክ ኤስያ ዘሎ ወጥሪ ኣብ ዝለዓለ
ጥርዙ ከብጽሖ ከምዝኽእል ዝተፈላለዩ
ተንተንቲ ይሕብሩ።

ፈረንሳን ጀርመንን፡ ንምፍራስ ውዕል
ንዩክሊየር ናይ’ዘን ሃገራት ኣመልኪተን
ኣብ ዝሃብኦ መግለጺ፡ እቲ ውዕል ክቕጽል
ድሌት ከምዘለወን ኣነጺረን። ብዘይካ’ዚ፡
ክልቲአን ሃገራት ነቲ ክሳብ ሽዱሽተ ኣዋርሕ
ዝጸንሕ ናይ ምዝርራብ ዕድል ተጠቒመን፡
እቲ ሞይቱ ዘሎ ስምምዕ ዳግም ዘበራብራሉ
ባይታ ከናድያ ዝጽውዑ ወገናት ድማ
ብቝጽሪ ውሑዳት ኣይኮኑን።
ኣመሪካ፡ ሰሜን ኮርያ ዓጢቓቶ ብዘላ
ሚሳይላት ሰጊኣ ብዙሕ ስጉምትታት
ክትወስድ ተገዲዳ እያ። እዚ ከኣ፡ ምስቲ
“ኣመሪካ ኣብ ውድድር መፍረ ኣጽዋር
ክትጽመድ’ያ” ዝብል ሓሳብ ኣይቃዶን
ዝብሉ ተንተንቲ ፖለቲካ ብቝጽሪ ብዙሓት
እዮም። ድሌታት ኣመሪካ፡ ካብ ስምምዕ
ተወንጫፊ ማእከላይ ርሕቀት ሚሳይል

ዝሰፍሐን፡ እንተላይ ንቻይና ዘጠቓልል
ሓድሽ ኣህጉራዊ ውዕል ንኽፍጠር
መደብ ክህልዋ ይኽእል’ዩ ናብ ዝብል
መደምደምታ ክብጻሕ ይከኣል’ዩ። እቲ
ውዕል ንቻይና ዘየጠቓልልን ንወተሃደራዊ
ንጥፈታታ ክቈጻጸር ዘገድድ ነጥብታት
ዘይብሉን ብምዃኑ፡ ኣመሪካ ክትጥሕሶ
ከምዝተገደደት ተንተንቲ ፖለቲካ
የረድኡ። ምኽንያቱ፡ ቻይና ኣብ ዝኾነ
ስምምዕ ዘይምምዕባል ንዩክሊየር ስለዘየላ፡
ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ንምውናን ብፍኑው
መንገዲ ክትሰርሕ ከምዝጸንሐት’ዩ
ዝሕበር።
ስምምዕ ዘይምምዕባል ናይ ማእከላይ

ርሕቀት ኣጽዋር (INF)፡ ንኣመሪካን ሩስያን
ጥራሕ ዝሓቍፍ ውዕል ብምዃኑ፡ ኣመሪካ
ድማ ነቲ ምስ ቻይና ዘለዋ ወተሃደራዊ
ሚዛን ክትሕሉ ስለ እትደሊ፡ ነዚ ውዕል
ከተፍርስ ከምዝመረጸት ዝተፈላለዩ
ተንተንቲ ይሕብሩ። ሩስያን ኣመሪካን
ከምቲ ኣብ እዋን ዝሑል ኲናት ዘርእያኦ
ዝነበራ ኣጽዋር ናይ ምምዕባል ቅድድም
እኳ እንተጀመራ፡ ናይ ክልቲአን ሃገራት
ኣቓልቦ ኣብ ኤስያ-ፓስፊክ ክኸውን
ከም ዝኽእል ይግመት። ቻይና፡ ማእከላይ
ርሕቀት ዝውንጨፉ ኣጽዋር ብዘይ ዝዀነ
ቀያዲ ስምምዕ ከተማዕብል ምጽንሓ
ምንጭታት የረድኡ። ብዘይካ’ዚ፡ ውድብ
ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክ፡ ጸግዒ ኣመሪካ
ከምዘይሕዝን ነቲ ኩነታት ንምፍታሕ
ዝከኣሎ ክጽዕር ምዃኑን ይሕብር። እዚ
ከኣ፡ ሃገራት ከምቲ ናይ ዝሑል ኲናት
ናብ ደምበታት ከይመቓቐላ ንዝጸንሐ
ብዙሕ ሻቕሎት ከህድእ ብዙሓት ወገናት
ግምቶም ይህቡሉ። እንተዀነ፡ እዘን ክልተ
ጎባልል ሃገራት ናብቲ ስምምዕ ክምለሳ
እንተዘይክኢለን፡ ንዓለም ከናውጽ ዝኽእል
ዘየድሊ ወተሃደራዊ ኵነታት ምኽሳቱ
ዘይተርፍ ይመስል።

ዳናይት ገብሪሂወት

(ኒውስ-ሩም)

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 6

ቤት ጽሕፈት ምክልኻል ሓሽሽን ገበናትን

ውድብ ሕቡራት (United Nations Office
on Drug And crime; UNODC)፡ ምስ
ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ፡ ዞባዊ ውድብ ‘ኢጋድ’’፡
ከምኡ’ውን ኣህጉራዊ ፖሊስ ማለት ‘ኢንተርፖል’
ብምውህሃድ፡ ካብ 30 ጥሪ ክሳብ 1 ለካቲት 2019
ኣብ ኣስመራ ናይ ሰለስተ መዓልታት ዓውደ-ዘተ
ከምዘካየደ ይፍለጥ። ኣብዚ ንሃገራት ምብራቕ
ኣፍሪቃ (ኤርትራ፡ ሶማልያ፡ ኢትዮጵያ፡ ኬንያን
ኡጋንዳን) ዝወከሉ፡ ኣኽበርቲ ሕጊን ክኢላታት
ምክልኻል ገበናትን ዝተሳተፍፉዎ ዓውደ ዘተ
ዝተረኽበ፡ ኣብ ቤት ጽሕፈት ምክልኻል ሓሽሽን
ገበናትን ሕቡራት ሃገራት፡ ሓላፊ ምክትታል
ዶብ-ሰገር ውዱብ ገበናትን መደባት ጸረ-ሽበራን፡
ሚስተር ዮሃን ክሩጀር ምስ ጋዜጠኛ ‘ፕሮፋይል’
ቢልዮን ተመስገን ናይ ዘካየዶ ቃለ-መጠይቕ
ትርጉም ነቕርበልኩም። ተርጓሚ ዓብደልቃድር
ኣሕመድ።

• ፍልሰት ኩሉ ግዜ ዘሎ እዩ። ቤት ጽሕፈት
ምክልኻል ሓሽሽን ገበናትን ውድብ ሕቡራት

(UNODC) ምስ ፍልሰት ኣብ ዝተኣሳሰር ገበናት፡
በየናይ ኣምርን መረዳእታን ናይ ፍልሰት እዩ
ዝሰርሕ?
ቤት ጽሕፈት ምክልኻል ሓሽሽን ገበናትን

ውድብ ሕቡራት (UNODC) ሓደ ኣካል
ኣብ ውሽጢ ሰክረታሪያት ውድብ ሕቡራት
ኮይኑ፡ ኣብ ፍልሰት ዘይኮነ፡ ኣብ’ቲ ምስ ፍልሰት
ዝተኣሳሰር ገበናትን ካልእ ጉዳይ ገበናትን ኣተኲሩ
እዩ ዝሰርሕ። ብሕቡራት ሃገራት ኣንጻር ውዱብ
ገበናት ዝተበጽሑ ስምምዓትን ውዕላትን መሰረት
ብምግባር ድማ፡ ከም ሓደ ኣላዪ ባእታ መጠን
ውዱብ ገበናት ንጥፈታት ዘይሕጋዊ ምንቅስቓስ
ሰባትን ንግዲ ደቂሰብን ይከታተል። ካብ’ቶም
ተስፋ ብምቑራጽ ይኹን ወይ ኣብ ካልእ ሃገር
ዝሓሸ ናብራ ክንምስርት ኢና ብዝብል ደፋኢ
ስምዒት ናብ ከቢድ ጸገም ዝኣትዉ ግዳያት፡ ረብሓ
ንምርካብ ብጉጅለ ዝተኣኻኸቡ ገበነኛታት’ውን
ንከታተል ኢና። እቲ ቀንዲ ኣተኩሮ ናይዚ ቤት
ጽሕፈት ምክልኻል ሓሽሽን ገበናትን ውድብ

ሕቡራት (UNODC) ናብ’ቶም ዝንቀሳቐሱ ሰባት
ዘይኮነ ናብ’ቶም ንስለ ረብሓ ዝተወደቡ ጉጅለ
ገበነኛታት ዝቐንዐ እዩ።

• ቤት ጽሕፈትኩም ምስ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃ
ዘለዎ ጽምዶ ከመይ ከምዝመስል ክትገልጸልና?
ኣብ ምብራቕ ኣፍሪቃ ብርክት ዝበለ ኣብያተ-

ጽሕፈት ኣለና። ዞባዊ ቤት ጽሕፈትና ከኣ ኣብ
ከተማ ናይሮቢ ይርከብ። እዚ ን13 ኣባል ሃገራት
ማለት ንመላእ ቀርኒ ኣፍሪቃ ዘጠቓልል እዩ።
ብደረጃ ኣህጉር ዝተዋህበና ሓላፍነት ንምትግባር
ከኣ ትሕቲ ዞባዊ ፕሮግራም፡ ምስ ሃገራት
ምብራቕ ኣፍሪቃ ተሓባቢርና ንሰርሕ። ኣብ’ዚ
ሕጂ እዋን፡ ካብ 2016 ክሳብ 2021 ንዘሎ እዋን
ኣብ ዝተሰርዐ ፕሮግራም ነሰላስል ኣለና። መዝነት
ወይ ሓላፍነት ናይ UNODC ነተን ኣባል ሃገራት
ምብራቕ ኣፍሪቃ ብንጹር ተሓቢሩ ስለዘሎ፡ ናብ
ትግባረ ፕሮግራም ብምስጋር ምስ ድልየታትን
ቀዳምነታትን ናይተን ሃገራት ዝሳነ ንጥፈታት
ምትግባር እዩ ዕላማና። ነዚ ንምስልሳል ከኣ ኣብ
ዝሓለፈ ክልተ ዓመትን መንፈቕን ኣብ’ዚ ዞባ’ዚ
ካብ ጻት-ንጻት ንጡፍ ምንቅስቓሳት ጌርና ክንብል
ንኽእል።

• ምስ መንግስቲ ኤርትራ ብዛዕባ ዘለኩም ናይ

ስራሕ ምትእስሳር (ዝምድና) እንታይ ትብል?
ምስ መንግስቲ ኤርትራ ብፍሉይነት ጽቡቕ
ሰሪሕና ኢና። ምስ ዝተፈላለያ ሚኒስትርታት
ከምኡ’ውን ምስ ፖሊስ ኤርትራ። እቲ
ሓድሕዳዊ ርክባት ከኣ ዕዉት ነይሩ። ምስ
ሰብ መዚ ምምሕዳር ዞባታትን ሚኒስትሪታትን
እውን ንውዕላትን ምስኡ ዝዛመዱ ስምምዓትን
ብዝምልከት ርክባት እናተኻየደ ክስራሓሉ እዩ።
ዝያዳ ኣብ ክልተኡ ማለት ብሓደ ሸነኽ ኣብ ፖለሲ
በቲ ካልእ ከኣ ኣብ ምህናጽ ዓቕሚ ኢና ጸቒጥና
ክንሰርሕ ጸኒሕና። ዓቢይ ገስጋስ ከኣ ርኢና። እዚ
ገስጋስ’ዚ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ጥራይ ዘይኮነ ምስ
ውሁብ ኩነታት ቀርኒ ኣፍሪቃ ተዛሚዱ ዝረአ እዩ።
ኣብ ውሽጢ’ዚ መቓን’ዚ ኣእቲና ክንርእዮ ከለና፡
እዚ ኣብ ኣስመራ ዝተኣንገደ ዞባዊ ዓውደ-ዘተ
ነቲ ብመንግስቲ ኤርትራን መላእ’ዚ ዞባን ዝተራእየ
ገስጋስ ትርጉም ዝህብ መረጋገጺ ምልክት እዩ
ክበሃል ይከኣል።

• ንዶብ ሰገር ውዱብ ገበናት ኣመልኪትና ኢና
ንዛረብ ዘለና’ሞ፡ ኣብ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝህሉ
ሓቢርካ ምስራሕን ሓድሕድ ሓበሬታ ምልውዋጥን
ኣገዳስነቱ ምገለጽካልናዶ? ትጽቢት ቤት ጽሕፈት
ምክልኻል ሓሽሽን ገበናትን ውድብ ሕቡራት

(UNODC) ካብ’ዚ ዝተፈላለያ ሃገራት ምብራቕ
ኣፍሪቃ ዝተሳተፈኦ ዓውደ-ዘተ እንታይ’ዩ ትብል?
ብዛዕባ ዶብ ሰገር ገበናት ኢና ንዛረብ ዘለና። እዚ
ዓይነት ገበናት ብሓባር ክትገጥሞ እንተዘይኮይኑ
ተነጻጺልካ ክትገጥሞ ወይ ክትምክቶ ዝከኣል

ኣይኮነን። እዚ ኣብ ኣስመራ ዝተኻየደ ዓውደ-
ዘተ፡ ቀንዲን መሰረታዊን ዛዕብኡ፡ ዞባዊ ሕጋጋትን

ኣልያታቱን (መካኒዝም) ብግቡእ ፈሊጥካ
ከምዚኽበር ምግባር ኮይኑ፡ ብግብሪ ንምርግጋጹ፡
ኣብ መንጎ ሓይልታት ፖሊስ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃ
ምውህሃድ የድሊ። ከምዚ ዓይነት ዓውደ-ዘተ ኣብ
ኤርትራ ኪካየድ ብዓይነቱ ናይ መጀመርታ እዩ።
እዚ ንባዕሉ ሓደ ሓያል መልእኽቲ ነዚ ዞባን ዓለምን
ኮይኑ፡ ኤርትራን ካልኦት ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃን
ንጉዳይ ስግረዶባዊ ገበናት ብዕቱብ ጠሚተን
ተወሃሂደን ክምክትኦ ተበጊሰን ከምዘለዋ ዘርእይ
እዩ። ብወገንና ማለት፡ ቤት ጽሕፈት ምክልኻል

ሓሽሽን ገበናትን ውድብ ሕቡራት (UNODC)፡ ነዚ
ዓውደ-ዘተ፡ ምስ መንግስቲ ኤርትራ ብምትሕብባር
ኣብ ኣስመራ ከነአንግዶ ምብቃዕና ሕጉሳት ኢና።
ኣነ ከኣ ናብ’ዛ ምጭውቲ ከተማ ኣስመራ እንደገና
ተመሊሰ ዝመጽእ ብምዃነይ ኣመና ሕጉስ እየ።
እቲ ዝያዳ ኣገዳሲ ግን፡ ዓውደ-ዘተ ኣስመራ
ናብ ኣባል ሃገራት’ዚ ዞባ ሓያል መልእኽቲ
ዘመሓላለፈን፡ እተን ኣባል ሃገራት፡ ነቲ ነጺሩ ዘሎ
ዞባዊ ሕጋጋትን ኣልያታቱን መሰረት ብምግባር፡
ኣብዚ ዞባ ንዝርኣዩ ስግረ-ዶባዊ ገበናት ብሓባር
ኮይነን ክምክታኦ ድልውነተን ምርግጋጸን እዩ። እዚ
ዓውደ-ዘተ’ዚ፡ ምስ ጭቡጥ ንጥፈታት ኢንተርፖል
ብዝተዛመደ፡ ምስ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃ ብዝሓየለ
ውህደት ንምስራሕ ጥጡሕ ባይታ ብምንጻፍ ጸላዊ
ውጽኢት ክርከቦ ትጽቢት ስለዘሎ በዚ ትስፉዋት
ኢና። ብተወሳኺ፡ ነቲ ኣብ’ዚ ዞባ ዘሎ ናይ ትግባረ
ኣገባባት፡ ሓበሬታ ናይ ምልውዋጥን ምምሕባርን
ዝምድናታትን ብኡ መሰረት ክፍጠር ዝኽእል
ገበናት ናይ ምክልኻል ዓቕምን ኩነታትን ከዕዝዞ
እዩ። ኣብ መዳይ መጽናዕቲን ምርምርን፡ ትግባረ
ሕግታትን ጸጥታዊ ሽርክነትን ምውህሃድ ናይዘን
ሃገራት ክህሉ ኣዝዩ ወሳኒ ስለዝኾነ፡ እቲ ኣብ መንጎ
ኣባል ሃገራት ዘሎ ተሪር ምትእስሳር ኣገዳሲ እዩ።

• ቤት ጽሕፈትኩም ምስ’ዚ ዞባ ዝተኣሳሰር
ጭብጢታትን ሰነዳትን ገበናት ክህልዎ ይኽእል
እዩ፡ ነዚ ብዝምልከት ሓፈሻዊ ስእሊ ወይ መብርሂ
ምሃብካናዶ?
ኣብ ምብራቕ ኣፍሪቃ ዘሎ መርበብ ውዱብ
ገበናት ካብ’ቲ ካልእ ፍሉይ ኣይኮነን። ንጥፈታት
ንግድ ደቂ ሰብን ፍልሰተኛታትን ምስኡ ዝተኣሳሰር
ዘይሕጋዊ ንግድን ኣሎ። ብፍላይ ካብ’ቶም
ብዝተፈላለየ ጸገማት ተደሪኾም፡ ኣብ ካልእ ሃገር
ዝሓሸ ናብራ ክንምስርት ኢና ብዝብል ደፋኢ
ስምዒት ናብ ከቢድ ጸገም ዝኣትዉ ግዳያት

ረብሓ ንምርካብ ብጉጅለ ዝተኣኻኸቡ ገበነኛታት
ኣለዉ። ናትና ቀንዲ ኣተኩሮ ድማ ኣብ ምቁጽጻር
እዞም ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ መርበብ ፈጢሮም
ዝንቀሳቐሱ ውዱባት ገበነኛታት እዩ። ኣብ ልዕሊ
ፍልሰተኛታት ኣይኮነን። ካልእ እነተኩረሉ ጉዳይ
ምንቅስቓስ ሓሽሽ እዩ። ብዝተፈላለየ ዓይነትን
ዓቐንን ኣብዚ ዞባ ዝዝርጋሕ ሓሽሽ ብፍላይ
ንመንእሰያት ብዓቢኡ ከኣ ነቲ ህዝቢ ኣብ ከቢድ
ሽግር ዘእቱ እዩ። እዚ ከኣ፡ ከም ሓደ ሓደገኛን
ኣስጋእን ተርእዮ ከነተኩረሉን ከነወግዶን ዘለና
ዕማም እዩ። ነዚ ገበናዊ ሸነኽ ኣቓልቦ ብምሃብ፡
መን’ዩ ነዚ ኣደንዛዚ ዕጺ (ናርኮቲክ) ዘምጽእ
ወይ ዝቕርብ ዘሎ? መን’ዩኸ ዘጐዓዕዞም? መንከ
ይሸጦም? ተኸታቲልካ ኣብ ምቁጽጻሩ ኢና
ንነጥፍ። ጎድኒ ጎድኒ’ዚ፡ ነዚ ጸገም’ዚ ንምብዳህ
ንቕሓት ስለዘድሊ ጎስጓስን ዝተፈላለየ ናይ ጥዕናን
ናይ መንብሮ ኣማራጺታትን ካልእ ሓገዛትን ኣብ
ምቕራብ’ውን ንሰርሕ ኢና። ስለ’ዚ ትግባረ ሕጊ
ንበይኑ ጥራይ ዘይኮነ፡ ነቲ ሰብኣዊ ሸነኽ ዘጣመረ
ስራሕ ኢና ንሰርሕ። ኣብ ልዕሊ’ዚ፡ ንምንቅስቓስ
ገንዘብ ዝምልከቱ ንጥፈታት እውን ኣለዉና።
ዘይሕጋዊ ምስግጋር ገንዘብ፡ ኩሉ ግዜ ምስ
ውዱብ ገበናት ተኣሳሲሩ’ዩ ዝኸይድ። ዘይሕጋዊ
ሸቐጥ ወይ ንግድ ኣብ ዘለዎ ዘይሕጋዊ ገንዘብ
ኣሎ። ካልእ ብተመሳሳሊ ኣብ ምብራቕ ኣፍሪቃ
ዲጂታላዊ መሳርሒታት ብምውዳድ ናይ ሳይበር
ገበናት ፈተነታት እውን ኣሎ። ኣብ መወዳእታ፡
እዚ ዓውደ-ዘተ’ዚ፡ ኩለን ኣባል ሃገራት ነቲ ዘሎ
ተርእዮ ገበናት ኣተኩሮ ክገብራሉን ተመኩሮታት
እናተለዋወጣ ብሓባር ዝቃለሳሉን ኩነታት ክፈጥር
ንትስፎ።

• ሚስተር ጆሃን ክሩጀር፡ ቅድሚ ቃለ-መጠይቕ
ምዝዛምና ክበርህ ኣለዎ እትብሎ እንተሎ ዕድል
ክንህበካ?
ደቡብ ኣፍሪቃዊ ዜጋ ኮይነ ኣብ ምብራቕ
ኣፍሪቃ ከምዝሰርሕ ሰብ መጠን፡ ናብ ኤርትራ
ክመላለስ ንኣይ ደስ እዩ ዝብለኒ። ኣካል ናይዚ
ህዝቢ ክኸውን እየ ዝደሊ። ህዝቢ ኤርትራ ዘለዎ
መትከላዊ ኣረኣእያ ዝድነቕ እዩ። ካብ ኣፍሪቃ
ምዃነይ ኣብ ገዛይ፡ ኣብ ዓደይ ዘለኹ ኮይኑ’ዩ
ዝስማዓኒ። ከም ኣህጉራዊ ሲቪል ሰራሕተኛ፡
መትከላትን ክብርታትን ሕቡራት ሃገራት፡
ንህዝብታት ኣፍሪቃ ጠቓሚን ዘርብሕን እዩ
ብዝብል እምነት እየ ዝነጥፍ። እዚ እምነት’ዚ
ዓንዲ-ማእከል ናይቲ ኣብዚ ዞባ ዝነጥፈሉ ዘለኹ
ስራሕ እዩ። ካብ ኣካዳሚያዊ ኣጠማምታ ወጻኢ፡
እቲ ዘሎ ጸገማት ግብራዊ ፍታሕ ዝረኽበሉን
ኣብ ህይወት ብዙሓት ለውጢ ዝመጻሉን ኩነታት
ንምፍጣር እየ ዝሰርሕ።

ቃለ-መሕትት

“ሓያል መልእኽቲ ዘመሓላለፈ ዓውደ-ዘተ”ሚስተር ዮሃን ክሩጀር

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 7

ልቢ-ወለድ
ጆሜ/ደጀን ተኽለ

“ረሲዐዮ ጸኒሐ እንቋዕ ኣዘኻኸርካኒ፡”
ብምባል ብኣሽሙር መለሰት። ‘መን’ዩ
ዓሻ? መን’ዩ ለባም ክንርእአ ኢና፡’
በለት ብውሽጣ። “በል ከይትድንጉየኒ
ዘመደይ ብመኪና ከብጽሓኒ እዩ፡
” ብምባል ተፋነወቶ። ብተብተብ
ክዳውንታ ብምቕያር ‘ንስኻ ንዓይ
እናተጸበኻ ኣነ ጉድካ ንሰበይትኻ
ክነግራ እየ’ ኢላ ብምሕንሓን
ኩንትራት ታክሲ ተሰቒላ ናብ ቤቱ
ኣምርሐት። ከም ዝሓሰበቶ ኣብቲ
ቤት ምስ በጽሐት ዝኸፍታ ሰብ
ኣይረኸበትን። ‘እዚ ኩሉ ፍሉይ
ስልቲ ሓሲበስ ክፈሽል። እንታይ
ይበሃል ወደይ እዚ። እኩይ ተግባርካ
ዝቃልዓሉ ሰዓት ኣኺሉ ኢለ ከበሮ
ሓምሓም ከም ዘይወቓዕኩ ባዶ ኢደይ
ክተርፍ። ናበይ ደኣ ከይዳ ትኸውን?
እዚኣ ከይገበርኩዋ ኣይቀስንን እየ’
ብምባል ናብቲ ደው ዘበለቶ በዓል
ታክሲ ተመሊሳ ብኩንትራት ሒዛቶ
ከም እትውዕል ብምሕባር፡ ካብቲ ቤት
ርሕቕ ኢላ ክትኣቱ ወይ ክትወጽእ
እንተረኸበታ ብምሕላን ኣብ ሓያል
ምክትታል ተጸምደት።
‘እዛ ጓል ጥዕና የብላን ድዩ?
ከይትድንጉየኒ ኢላስ ንዓይ ቀንፈዘው
ክተብለኒ’ በለ ብሕርቃን ኩምትር
ኢሉ፡ ዝኣዘዛ ማክያቶ እናመዓጐ።
ሞባይሉ ብምኽፋት መልጐም
መደወሊ ጠወቐ።
ሞባይላ ድምጺ ስለዝገበረት
‘ደዊልካዶ? መን ምዃነይ ከፍልጠካ’የ’
ርእሳ ብምንቕናቕ ብውሽጣ ፈከረት።
“መጺኻ ዲኻ? ኣነ ደኣ ክትጠልመኒ
ኢኻ ዝብል ሓሳብ ገይረ እንድየ፤
ኣይተበገስኩን። በቲ ሓደ ወገን ከኣ
እቲ ገያጽ ገጽካ ክርኢ ኣይሃረፍኩን።
ጉንዲ! ናይ ብሓቂ ዲኻ ክመጸካ
ሓሲብካ ጥብ ኢልካ? ብጭካነ
ኣብ ጸልማት ከም ዝጐሓፍካኒ
ረሲዕካዮ እምበኣር። ሓቆም እዮም
ኣቦታትና ‘ዝተወግአ’ምበር፡ ዝወግአስ
ኣይዝክርን’ዩ’ ክብሉ፡” በለት፡ ሕነኣ
ዝፈደየት ኰይኑ ስለ ዝተሰምዓ
ብስሓቕ ክርትም በለት።
“ኣቲ ጓል! ትላገጺ ኣለኺ።
ዘይትርከቢ መሲሉኪ ኣፍኪ ዝሃበኪ
ኣይትዛረቢ፡” ብምባል ቴለፎን ኣብ
እዝና ዓጸዋ።
‘ኣብ እዝነይ ዓጺኻኒ እምበኣር። በል
ኣይትቕሰን ዝገድፈካ ኣይኰንኩን።
ኢድካ ትረኽበሉ ካልኢት ከቀላጥፎ’የ።
እዛ ጉዳይ ኣብ ዝብጻሕ ከየብጻሕኩዋ
ዝቐስን ኣይኰንኩን። ኣንታ ጠላም’
በለት ብውሽጣ።
* * *

ታቦር፡ ምስ እንዳሓሙኡ ቆጸራ
ስለዝነበሮ መኪንኡ ብምልዓል ንገዝኡ
ክዳኑ ክቕይር’ዩ ኣትዩ። ትኽ ኢሉ
ድማ፡ ናብቲ ኣዕሩኽቱ ዝጽበዩዎ
ዝነበሩ ክሪስታል ሆቴል ኣምርሐ።
“ደንጉየኩምዶ?” በሎም ንሰላምታ
ኢዱ ብምስዳድ፡
ንፍታሌም፡ ኖው! ሕጂ ኢና

መጺእና። ከመይ ከመይ እዩ ዘሎ እቲ
መደብካ ኣስፍሕ ኣቢልካ ግለጸልና፡
” በለ ኣብ ሓደ ሓሳብ ተረዳዲኦም
ክጸንሑ ብምሕሳብ።
ገላትያ፡ “እወ! እዛ ሓዳር ክልቴኹም
ከም ትደልዩዋ እንተ ተረዳዲእኩም
ፈንቂሉ ዘፋትሓኩም ሰብ የለን።
ስለምንታይ ወለዳ ብመንገዲ ዋሕስ
ክትራኸቡ ሓሲቦም? ዝብል ክበስልን
ክምለስን ዘለዎ ሕቶ እዩ። መልሲ
ናይዚ ሕቶ ድማ፡ ናብቲ ንደልዮ ዘለና
ዕለማ ከብጽሓና ይኽእል’ዩ ዝብል
ኣረዳድኣ ኣለኒ። ምናልባት ንዓኻ
ዘይተረኣየካ፡ ንዓኣ ደስ ዘይበላ ጉዳይ
ነይሩ ከይከውን’ሞ፡ ቤታ ምስ ከደት
ውሳኒኣ ዳግመ ግምት ገይራትሉ
ከይትኸውን ዝብል ስክፍታ ኣለኒ፡”
ብምባል ሓሳቡ ኣካፈለ።
“ብዛዕባ’ዚ ክትጠራጠሩ የብልኩምን
ተረዳዲእና ኢና። እቶም ወለዳ ከም
ገለ ጊንጥታት እንድዮም ምናልባት
ገለ መኺሮማ እንተዘይኰይኖም፡
ዘሰክፍ ጉዳይ የብልናን። ከምኡ
እንተዝኸውን ትኽ ኢላ ናባይ
ኣይምመጸትን። ኣብ ልዕለይ ፍጹም
ዘይጽዓድ እምነትን ፍቕርን ኣለዋ።
ብዛዕባ ንመጻኢ ዘለና ዕላማ’ውን
ዘቲናን ኣብ ሓደ መደምደምታ
በጺሕናን ኢና። ካብ መጀመርታ
ክንምርዓው ከለና ኣትሒዞም ብዙሕ
ደስታ ኣይነበሮምን። ናቱ ሕማም
ድማ’ዩ፡ ሕጂ ዘዛርቦም ዘሎ፡” ብምባል
ኣብ መንጎኦም ኣትዩ ዝፈልዮም ከም
ዘየለ ብርእሰ-ተኣማንነት መለሰ።
“ኣብ ልዕሊ በዓልቲ ቤትካን ሓዳርካን
ልዑል እምነት ምህላውካ ጽቡቕ’ዩ።
እዚ ግን፡ ካብ ሓሳብ ወጻኢ ኣብ
ግብሪ’ውን ክረጋገጽ ኣለዎ። ስለዚ፡
ንስኻ ከተስተውዕለሉ ዘይከኣልካ
ጉዳይ ሒዞም ከይጸንሑኻ’ሞ፡ ነገራት
ፋሕ ፋሕ ከይብሉኻ ምጥንቃቕ
ከድልየካ’ዩ። ትዛረቦ ዘረባ ጥንቅቕ
ኢልካ ተዛረብ። ኣብ ስምዒት ምእታው
ኣየድልየካን’ዩ። ምእንቲ ሓዳርካ
ክትብል ይቕረ ክትብልን ክእረመሉ’የ
ብምባል ልቦም ከተረስርስን ኣለካ።
እንታይ ከምጽኡ ዝብል ኒሕ ክሕዘካ
የብሉን። ንወለድኻ ሕራይ ምባል
ከኣ፡ መኽሰብ’ምበር ክሳራ የብሉን፡”
በለ ንፍታሌም ሕድገት ምግባር ኣብ
ህይወት ዘለዎ ተራን ዝፈጥሮ ሩፍታን
ንምብራህ።
“ዕላማ ምንባር ሓጐስ’ዩ። ሓጐስ
ድማ ኣብ ኢድና’ያ ዘላ። ነቶም
ንሓጐስና ክቕንጥጡ ዝኽእሉ
ተግባራት ካብ ምፍጻም ክንቁጠብ
ኣለና፡” ወሰኸ ገላትያ፡፡
* * *

ኤልሳቤጥ፡ ካብ ቤቱ ወጺኡ
ናብ መኪንኡ ተሰቕለ። ትኽ ኢላ
በታ ታክሲ ኣሰር ኣሰሩ ሰዓበት።
‘መዓልትኻ ኣኺላ’ያ። ንብዓተይ ስቕ
ኢሉ ዝፈስስ ኣይኰነን። ክዀነኪ’የ
ኢልካ ዕድለይ መንጢልካ፡ ናበይ
ክትሃድም። ብፍቕሪ ንጉስ ፍጡራት

ምሒልካ ኣብ ዘይውጻእ ቃንዛ
ጕሒፍካንስ ቀሲንካ ክትሓድር
ሓሲብካ። ንዓይ ኣብ ጸልማትን ቃንዛን
ደርቢኻ ንስኻ ብፈንጠዝያን ሓጐስን
ክትልሀ ሓሲብካ። ኣብ ዘይገመትካዮ
ህጉም ከእትወካ’የ። ናትካ ብኽያትን
ቃንዛን ክርኢ ኣለኒ። እዚኣ እንተርእየ
በቃ! ዝተርፈኒ ነገር የብለይን። ክፉእ
ተግባራትካ ኣብ ኣደባባይ ክቃላዕ
ኣለዎ። ማንታ ልብኻ ኣብ ጠልጠል
ዋና ዘይብላ ክትተርፍ እያ። ኣብ
ቅድሚ ዓይነይ ክትበኪ ክርእየካ
ኣመና ሃሪረ ኣለኹ። እዛ ምድሪ
ንዓመጽቲ ዝኸውን ስፍራ የብላን።
ውርደትካን ሕስረትካን ክትቅበል
ኣለካ። ሽዑ ኢኻ ድማ ክሳብ ክንደይ

ንሰብ ምስቓይ ሕሱም ምዃኑ
ትመሃረሉን ትእረመሉን መንገዲ።
ገንዘብ ስለዝሓዝካ ጥራይ ከም ድላይካ
ክትዕንድር ኣይግበኣካን’ዩ። ኣሰር
ኣሰሩ ስዒባ ክሳብ ክሪስታል ሆቴል
በጽሐት። ብድሕሪኡ ኣዕሩኽቱ
ተፋንዩ ብግስ ምስ በለ ሕጂ’ውን
ሰዓበቶ። ደድሕሪኡ ድማ ኣብ
ኮሚሳራቶ ሓማሴን ደው በለት። በቲ
ኩነታት ኣዝያ ተገረመት። ‘እንታይ
ይገብሩ ኣለዉ።’ በለት ካብ’ታ ዝነበረታ
ታክሲ ውርድ ኢላ፡ ብህድኣት ከባቢኣ
ተዓዘበት። እቶም በብወገኖም ኮፍ
ኢሎም ዝነበሩ ወለዲ ተዓዚባ ‘እዛ
ጉዳይ ደኣ ተባላሽያቶ እያ ማለት
እዩ። ኣብዚ ቦታ ተኣኪቦም ዝራኸቡ
ደኣ ነገር ደሓን ኣይኰነትን’ በለት።
ነቶም ሓደ ጒጅለ ጥራይ ሰላም ኢሉ
ነቶም ሓደ ጒጅለ ሰላም ኣይበሎምን።
‘እቲኦም፡ በዓልቲ ቤቱን ስድርኣን
እዮም ማለት’ዩ፡ ሰላም ዘትበሎም ደኣ።
እዚ’ኳ ክውሕደካ፡ ንብዓተይ ንኸንቱ
ኣይኰነን ኣብ መሬት ነጢቡ። ዋጋ
ዕንደራኻን ኢድካ ትህበሉ ግዜን
ኣኺሉ’ዩ።’ በለት፡ ርሕቀታ ሓልያ
ኣብቲ ቦታ ኣብ ዝርከብ ኮፍ መበሊ
ኮፍ እናበለት።
* * *

እቲ ህድእ ኢሉ ዝነፍስ ዝነበረ
ኩነታት ኣየር፡ ነቶም ክልተ በበይኑ
ሓሳብ ሒዞም ኣብ ፊት ኮሚሳራቶ
ሓማሴን ዝርከብ ህዝባዊ መናፈሻ
ተኣኪቦም ዝነበሩ ስድራቤት፡ ዕርቂ
ከውርድ ዝደለየ ክመስል ነታ ተቐልቂላ
ዝነበረት ጸሓይ ብደበና ሸፈና።

ክልቲኦም ዋሕስ ካብተን ዝውክሉወን
ስድራቤት ፍልይ ኢሎም በይኖም
ንደቓይቕ ድሕሪ ምዝራብ፡ ነተን
ተተፋኒነን ዘለዋ ስድራ-ቤት ናብ ዕርቂ
ዝመርሕ ሓሳብ ክፈጥራ ዝከኣሎም
ክጽዕሩ ከም ዘለዎም ተማኸሩ። ኣብ
ሓደ ብሓባር ኮፍ ኢሎም፡ እቲ ቀንዲ
ጉዳይ ካብቶም ክልተ ሰብ ሓዳር
ክሰምዑን ናቶም ድሌት ድማ ልዕሊ
ዝዀነ ነገር ክኽበር ከም ዘለዎን
ኣስመሩሉ። እቲ ብጐድኒ ዝመጽእ
ሓሳብ ክሳብ ንሓዳሮም ዘተርንዕ
ዝዀነ፡ ናይተን ስድራ-ቤታት ድሌት
ክንሰምዕ ኣይግባእን። እቲ ውሳነ
ኣብኦም ንግደፎ። ብወገን ወለዲ ቅኑዕ
ሓሳብ እተመጺኡ ድማ ንቕበሎ ኣብ

ዝብል ሓሳብ ተሰማሚዖም ንኽልቲኦም
ስድራ-ቤት ኣብ ሓደ መኣዲ ኮፍ
ኢሎም ንኽዛተዩ ዓደሙዎም።
ሶፋንያ፡ “ብፍቕሪ ዝማሞቐ ርክብና
ብድሌትን ፍቓድን ክልቴና’ዩ ናብ
ሓዳር ሰጊሩ። ነገር ኣጋጣሚ ግን፡
ኣነ ንትምህርቲ ካብ ምዉቕ ሓዳረይ
ንኽልተ ዓመት ዝኣክል ተፈልየ’የ
ጸኒሐ። ነዚ ምፍልላይ ምስ በዓል
ቤተይ ተረዳዲእናሉ ኢና። ብወገነይ
ድማ፡ ንኺዳነይን ሓዳረይን ኣኽቢረ’የ
ዝጐዓዝ ነይረ። ብወገን በዓል ቤተይ
ግን ብዙሕ ሕርኽርኽ ዝብለኒ ነገር
ነይሩ እዩ። እዚ፡ ሰብ ዝበለኒ ዘረባ
ሰሚዐ ወይ ንዕኡ ንምጽላም ኢለ
ኣይኰንኩን ዝዛረብ ዘለኹ። እዚ ኣብ
ልዕለይ ፈጺሙዎ ዘሎ ተግባር ከቢድ
ስለዝዀነ ድማ’የ፡ ኣነ ከምዚ ኢልና
ክንመኻኸርን ክንመዓዓድን ሓላፍነት
ጌጋና ክንስከምን ዝደለኹ፡” በለት።
ታቦር፡ ጐረሮኡ እሕሕሕ ኢሉ
ድሕሪ ምጽራግ፡ “እዚ ቃል በዓልቲ
ቤተይ ኣይኰነን። ንሳ ከምዚ ዓይነት
ዘረባ ክትዛረብ ኣይኰነን ክትሰምዕ’ውን
ባህጊ የብላን። ኣብ ልቦንኣ፡ ጠባያ
ጐደሎ ዘይብላ ምልእቲ እያ። ጽቡቕ
ናትና ክርእዩ ዘይደልዩ ሰበት ግን፡
እግራ እትው ከይበለት ከምዚ ዓይነት
ዘረባ ክትዛረብን ሓዳርና ፋሕ ብትን
ከብሉዎን ዝኣለሙዎ ውዲት’ዩ።
ኣብዚ ክልተ ዓመት ስመይ ንምጽላም
ዝተገብረ ላዕልን ታሕትን ኩልና
ንምስክሮ ምስጢር ኣደባባይ’ዩ።
ስለዚ፡ ኣብ መንጎ ክልቴና ጸገም
የለን። ጸገም ስለዘይብልና ድማ፡ ትኽ

መበል 12ን መወዳእታን ክፋል

ቀለቤት ኪዳን

ኢላ ኣብ ክንዲ ናብ ወለዳ ናባይ’ያ
መጺኣ። እዚ ድማ ኣብ መንጎና ክሳብ
ክንደይ ሓያል ፍቕሪ ተሃኒጹ ከም
ዘሎ ዘረድእ’ዩ። ስለዚ፡ ነዞም ሓዳርና
ክዘርጉ ዝህቅኑ ዘለዉ ሰባት ጥራይ
ነዚ ኣጋጣሚ ተጠቒምኩም ዓገብ
በሉልና፡” ብምባል ነቲ ኩነታት ናብ
ረብሕኡ ንምልዋጥ ምኽኒት ፈጢሩ
ካብቲ ዝተሓተቶ ጉዳይ ወጺኡ፡ ጠንቂ
ናይዚ ኩሉ ሕልኽላኽ እንዳ ሓሙኡ
ምዃኖም ብተዘዋዋሪ ወቐሰ።
እቶም ክልተ ዋሕስ፡ ነቲ ዋዕዋዕን
በብኣፍካ ዘረባን ብምዕጋስ፡ ንሶፋንያ
ጭቡጥ መርትዖ እንተለዋ ከተቕርብ
ዕድል ሃቡዋ።
“ነቲ ሓቂ እናፈለጦ ካብ ሓቂ
ክሃድም ስለዝደለየ ጸገም ዘለዎ
ኣይኰነን። መጀመርታ ወለደይ ኣብ
ልዕሊ ሓዳርና ዘለዎም ክብሪ ከምዚ
ታቦር ዝገለጾ ዘይኰነስ፡ ብኣንጻሩ ዓብን
እወታውን እዩ። ካብ ጌጋ ክሓብእ
ዝኽእል ምኽኒት ፈጺሙ ኣይተፈጥረን።
ብዘይካ ብጌጋኻ ተኣሚንካን ተጣዒስካን
ነጺህካ ምጕዓዝ፡” ብምባል ሞባይላ
ከፈተት። “ካብ መገሻ ሃንደበት ኣብ
ገዛይ ዝኣተኹሉ ምሸት፡ ኣብ ክሸነ፡
ኣብ ሓንቲ ብኬሪ ቀይሕ ቻፕስቲክ
ጸኒሑኒ። ኣብ ኣእምሮይ ድማ ድቃስ
ከሊኣትኒ። ካብዚ ዝዓቢ ዘሰንብድ
ነገር የለን፡” ብምባል ሞባይላ ንዋሕስ
ኣቐበለት። ነቲ ስእሊ ምስ ተዓዘቡ
ኩሎም በቲ ኩነታት ተገረሙ። ስድራ-
ቤት ታቦር ድማ ብኡ ንብኡ ኣካላቶም
ረሸሽ በሎም።
እቲ ሃንደበት ከምዚ ዓይነት መርትዖ
ክርከበለይ’ዩ ዝብል እምነት ዘይነበሮ
ታቦር፡ ብሕርቃን ንድድ ኢሉ፡
መሬት ከም ኣፍ ዕንቊ ጸበበቶ። ኣብ
ዝኣትዎ ጠፊኡዎ ኸኣ ርእሱ ኣድነነ።
‘ለካ ብጉርሕኺ ኢኺ መጺኽኒ’
በለ ብውሽጡ፡ ክሳዱ ብምቕናዕ።
ክዛረብ ኣፉ ክኸፍት ኣብ ዝፈተነሉ፡
ኣዒንቱ ብዘርኣይኦ ምስሊ መሊሱ
ኣብ መዋጥር ተሸመመ። ‘ኤልሳቤጥ
ደኣ በየን መጺኣ? እንታይ ክትገብር
መጺኣ? እዋይ! ምሩር ዕድል! ይቕረ
ግበርለይ ኢለ ፋይለይ ክዓጽው’ምበር፡
ካልእ ጉድ ተዳልዩለይ’ዩ ዘሎ።
ተኸታቲላ’ያ ረኺባትኒ ዘላ፡
ብዛዕባ’ዚ እዚ ቈጸራ ዝነግራ ሰብ
የለን’ ሓሰበ፡ ብፍርሂ እናተሓቘነ።
“ይቕረታ ክቡራት ወለደይን በዓልቲ
ቤተይን። ንኹላትኩም ኣጕህየኩምን
ኣዋሪደኩምን’የ። ጌጋይ ከም በረድ
ኣብ ቅድመይ ብጻዕድኡ ምስ ረኣኹዎ
ድማ፡ ውሽጠይ ንጻህ ንጻህ ይብለኒ
ኣሎ’ሞ፡ ይቕረ ግበሩለይ። ብፍላይ
በዓልቲ በዓልቲ-ቤተይ፡ ዝኣዘዝክኒ
ዋጋ ጥልመተይ ክኽሕስ ድሉው’የ።
ልብኺ ድሕሪ ደጊም ኣይከቐንዝዋን’የ፡
” ብምባል ኣብ ብርካ ተደፍአ።
ምጥዓሱ ካብ ልቢ ደስታ ዝፈጠረላ
ሶፋንያ፡ ካብ ዝነበሮ ሓቚፋ ብምትንሳእ፡
“ብወገነይ ይቕረ ኢለልካ ኣለኹ። ኣነ
ምሳኻ ንኽነብር ድልውቲ’የ፡ ካብ
ጌጋኻ ምሉእ ብምሉእ ክትነጽህ
ድሉው እንተዄንካ፡” ብምባል ኣብ
እንግድዓኡ ተጸግዐት።
ተፈጸመ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 8

ተርሙማ
ሃብቶም ኢዮብ

ከም ኵሉ ተመሃራይ፡ ዘቢብን ዘቢባን
እውን ኣብ ናይ ፍርቂ ሰሚስተር
ዕረፍቲ እየን ዘለዋ።
ኣብ ዝሓለፈ ቅንያት ዝተፈላለየ
ጉዳያት ኣልዒለን ክዘራረባ ቀንየን።
ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ፈተና ትሑት
ውጽኢት ከተምጽእ ዘገደደካ
ምኽንያት፡ ወይ ዝፈጸምካዮ ጉድለታት.
. . እንታይ ምንባሩ ምፍላጥ ጽቡቕ
ምዃኑ ተረዳዲአን። ምኽንያቱ፡ ጌጋኻ
ምፍላጥ እንታይ ክትእርም ወይ
ክትገብሮ ዘይነበረካ ነገር ከተማልእ
ይሕግዝ እዩ። ሎሚኸ ብዛዕባ እንታይ
ኣዕሊለን ይዀና?
ጭርርር. . .
ሄለው መን ክብል?
ኣነ ዘቢብ’የ። ዘቢባ ዲኺ?
እወ ዘቢባ እየ። ከመይከ ቀኒኺ?
ጽቡቕ ኣለኹ። ንስኺ ከመይ
ኣለኺ?
ጽቡቕ! መገሻኸ ከመይ ኣሎ? ድሮ
እምበር ናፊቐኪ ኣቲ መሓዛይ!
እወ ኣነ እውን ናፊቐኪ ኣለኹ።
ስምዒ እንዶ ዘቢብ፡ መገሻሲ
ጽቡቕዶ ይመስለኪ? ሓተተት ዘቢባ።
ከከም ቦታኡ፡ ከከምቲ ኣብኡ ምስ
በጻሕኪ ዝጐንፈኪ ነገራት’ዩ ምበልኩ።
ገለ ነገር ግን ክትብሊ ደሊኺ ኣለኺ
ምሽ?
እወ፡ ኣነን ንስኺን ንኣብነትሲ
ብሓንሳእ ክንቅኒ ከለና ጽቡቕ ነዕልል
ኢና። ከምዚ ንፋቶን ኣይንፋቶን
ሓሲብናሉ ኣይንፈልጥን። ምስ
ተፈላለና ግን ከም እንፋቶ ኣጸቢቑ
ይርደኣና። ምኽንያቱ. . . ዘቢባ ዘረብኣ
ከይወድአት ዘቢብ ኰለፈታ።
ምኽንያቱ፡ ምስ ገሽና ስለ
እንነፋፈቕ።
ጽቡቕ ኣለኺ። ኣነ እውን ከምኡ
እየ ክብለኪ ሓሲበ ጸኒሐ።
ናፍቖትሲ ሓደ ምልክት ምፍታውና
እዩ። ኣቲ ረሲዐዮ እባ ነይረ - እንታይ
ክትገብሪ ቀኒኺ?
ብዛዕባ እንታይ ማለትኪ ኢኺ?
ብዛዕባ ትምህርቲ እምበር ብዛዕባ
እንታይ ደኣ ክሓተኪ ትሓስቢ?
ከመይ ገይረ’ሞ ብዛዕባ ትምህርቲ
ምዃንኪ ክፈልጥ ሓሲብኪ? ንሕቶ
ብሕቶ መለሰቶ ዘቢባ።
ኵሉ ግዜ ዕላልና ብዛዕባ እንታይ
ድዩ? ንሕና ተመሃሮ ስለ ዝኾንናሲ
ብዛዕባ ትምህርቲ ከነዕልል ግድን’ዩ።

ዝበዝሕ ናይ ትምህርቲ ይዅን
እምበር ብዛዕባ ስፖርት፡ ብዛዕባ ጸወታስ
ነዕልል እንዲና?
ንሱስ ሓቅኺ። ሃንደበት ኣርእስቲ
ምቕያረይ ተጋግየ እየ። ብዛዕባ
ናፍቖት ክንዛረብ ጸኒሕናስ ሃንደበት
ናብ ትምህርቲ ሰጊረ ምሽ? ይቕረታ።
እዚ እኮ ይቕረታ ዝሕተቶ ነገር
ኣይኰነን። ግና ኣርእስቲ ምቕያር
ወይ ምትሕውዋስ ጽቡቕ ኣይኰነን።
ምኽንያቱ፡ ንኽትረዳዳእ ሓደ ዓይነት
ቋንቋ ምዝራብ ጥራይ ኣይኰነን ዘድሊ
ዘቢብ ሓብተይ።
ወይለይ ገለ ዘረባ ኣምጺእኪ።
እንታይ ኢኺ ክትብልኒ ደኣ?
ንኣብነት ክልቴና ዓረብ ወይ ቋንቋ
ፈረንሳ ንዛረብ ኣለና ንበል. . .
ቀጽሊ. . .
ኣነ ብዛዕባ ጸወታ ንስኺ ብዛዕባ
ሕክምና ንዛረብ እንድሕር ኣለና
ክንረዳዳእ ኣይንኽእልን ኢና።
ሕውስውስ ክብለና ይኽእል እዩ።
ጽብቕቲ ኣብነት’ያ እሞ መዕጸዊ
ግበርላ. . . (ሰሓቕ)
ሰሓቒ ጥራይ። ንኽትረዳዳእሲ ብዛዕባ
እንታይ ኣርእስቲ ትዘራረብ ኣለኻ
ክትፈልጥን ክትሰማማዕን የድሊ።
ሕራይ! መምህረይን መሓዛይን።
ኣብ ተሌፎን ክንድ’ዚ ምዝራብሲ
ኣብዚሕናዮዶ? ዘቢባ ሓቲታ መልሲ
ከይረኸበት፡ ተሌፎን ናይ መሓዝኣ
ሕሳብ ወዲኣ ተዓጽወት። ዝመጽእ
ሰሙን እንታይ ክበሃሃላ ይዀና?
ንከታተል።

ዘቢብ ዘቢባ

ካብ ዝሓለፈ ክፋል፦
“ማማ ጉዖይ ርኢኽን ሎሚ እውን
ሓደ ሰብ ኣብዚ ገዛ ኣትዩ ነይሩ። ኣብዚ
መሬት ዘሎ ኣሰር ርኣይኦ።” ናብቲ
ኣብ መሬት ዝነበረ ኣሰር ናይ ጫማ
ጠመታ።
“ሓቅኻ ኣታ ናሆም ወደይ፡ መን ደኣ
ይኸውን?” ንሰን’ውን ሰራቒ ክፈልጣ
ተሃወኻ።

ሻዱሻይ ክፋል፦
“እንድዒ ሕጂ ኢና ብሓባር ክንርእዮ።
መን ምዃኑ ንምፍላጥ ደቂ ገዛውትና
ክጽውዖም እየ።” ኢሉ ናብቲ ዝጻወቱሉ
ዝነበሩ ጐልጐል ከደ። “ሃብተ፡ መሓመድ፡
ኩሉኹም ማማ ጉዖይ ይጽውዓኹም
ኣለዋ” ኢሉ መሪሑዎም ናብ እንዳ ማማ
ጉዖይ ጐየየ። ኩሎም ድማ ደድሕሪኡ
መጹ።
“እዞም ደቀይ ስርቂ ሕማቕ ምዃኑ
ትፈልጡ እንዲኹም. . .?”
ብሓባር፡ “እወ” መለሱ።
“ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ገዛይ ተሰሪቑ ነይሩ።
መን ሰሪቑዎ?” ሓተታ ንኹሎም ዓይኒ
ዓይኖም እናጠመታ።
ደቂ ገዛውቲ፡ “ናሆም” መለሱ
ብሓባር።
“መን ኢሉኩም” ማማ ጉዖይ በብሓደ
እናጠመታ እንደገና መልሲ ተጸበያ።
ንሳቶም’ውን ነታ መልሲ ብሓባር
ደገሙዋ።
ንግርማይ ብስሙ ጸዊዐን፡ “ግርማይ
ወደይ ናሆም ክሰርቕ ርኢኻዮ ዲኻ?”
ሓተታኦ።
“ኣይርኣኹዎን። ንሱ እዩ ኣብ ገዛ
ዝነበረ ኢለ እየ። እምበር ኣይርኣኹዎን”
እናፈርሀ ተዛረበ።
“በሉ ሎሚ’ውን ገዛይ ሓደ ሰብ ኣትዩ
ነይሩ። መን ምዃኑ ክሕብረኒ ዝኽእል
ሰብ ኣሎ ድዩ?” ኩሎም ስቕ ኢሎም
ሰምዑወን። ማማ ጉዖይ ቀጺለን፡ “እዞም
ደቀይ ስርቂ ግናይ ልምዲ እዩ። ካብ ኩሉ
ድማ ሰራቒ ክሳብ እትፈልጦ ንኹሉ ሰብ
ኢኻ ትጥርጥሮ። ናይ ዝሓለፈ ናሆም
ከምዝሰረቐ ገይርና ወሲድናዮ።” ዘረባ
ኣቋሪጸን ንኹሎም ጠመታኦም።
ማም ጉዖይ ዘረባአን ጀመራ። “ናሆም
ወደይ ሓሚሙ እዩ ቀንዩ። ንስኻትኩም
ድማ ናሆም ከም ዝሰረቐ ጌርኩም
ስክፍታ ቀቲልኩምዎ ቀኒኹም። በሉ
እስከ፡ ሎሚኸ መን እዩ ናብ ገዛ ኣትዩ
ኢልኩም ትሓስቡ። ኩሉኹም ናሆም
ኢኹም እትብሉ። ሓደ ሰብ ዝበሎ ድማ
ትደግሙ። ኣነ ንባዕለይ ተጋግየ እየ።
ኣቦታት እንታይ ይብሉ፡ ‘በትሪ ሓቅስ
ትቐጥን እምበር ኣይትስበርን፣’ ስለዚ፡

ናሆም ወደይ ስራሕካ ቀጽል” ናብ ናሆም
ጠሚተን ዝደለዮ ክገብር ዕድል ሃብኦ።
ኩሎም ደቂ ገዛውቱ ናብኡ ርኣዩ።
“የቐንየለይ ማማ ጉዖይ። በሉ ደቂ
ገዛውትና ስራቒ ማዕረ ክንደይ ሓደገኛ
ምዃኑ ማማ ጉዖይ ክነግራና ጸኒሐን።
ኣነ’ውን ብዘይገበርኩዎ ስመይ ጸሊሙ
ነይሩ። ሎሚ ምስ ማማ ጉዖይ ብምዃን
ገለ ሓሲብና ኣለና። በብሓደ ክጽውዓኩም
እየ። በብሓደ ድማ ናብ ገዛ ክትኣትዉ
ኢኹም” ብርእሰ ተኣማንነት ተዛረበ።
ደቂ ገዛውቱ ርእሶም ነቕኒቖም ስቕ
በሉ። ኩሉ ኩነታት ናሆም ኣገረሞም።
ከም ኩሉ ግዜ ድማ ቀንእሉ። ንኹሎም
የመሓድሮም ምንባሩ ድማ ተረድኦም።
“ኣቤል!” ንሓደ ወዲ ገዛውቱ ጸውዐ።
“ኣቤት!” ኣቤል መለሰ።
“ሓንሳብ ንዓ ናብዛ ገዛ እቶ።” ንገዛ
ክኣቱ ሓተቶ። ነቲ ኣብ ገጹ ዝነበረ ዶሮና
እናጠመተ። ከምቲ ዝተባህሎ ናብ ገዛ
ኣተወ። ናሆም ኣሰር ሳእኑ ርእዩ፡ ናብ
ደገ ከም ዝወጽእ ገበረ። ንሱ ከምዘይሰረቐ
ድማ ፈለጠ። ከምዚ እናበለ በብሓደ ናብ
ውሽጢ ኣእተዎም። መወዳእታ ድማ
ግርማይ ኣተወ። ናሆም ኣሰር ሳእኒ ናይ
ግርማይ ምስ ርኣየ ፍሽኽ በለ። ገጹ’ውን
በርሀ።
“ማማ ጉዖይ እተዋ” ካብ’ቲ ኣፍ-ደገ
ንውሽጢ ኣተዋ። “ማማ ጉዖይ ነዚኣ ናይ
ዓንተቦይ ኣሰር ጫማ ርኣያኣ። ነዛ ናይ
ሕጂ ድማ ርኣያኣ። ከመይ ይመሳሰላዶ?”
ናሆም ሓተተ ነቲ ኣብ መሬት ዝነበረ
ኣሰር ናይ ጫማ እናተዓዘበ።
“ኣብኣ እንከለዋ እምበር። ናይ መን
ኣሰር ጫማኸ እየን?” ተመሊሰን
ሓተታኦ።
“ናይ ግርማይ እየን። ግርማይ ወድዩወን
ዘሎ ጫማን እዘን ኣብ ባይታ ዘለዋ ኣሰር
ጫማን ሓደ እየን።” ብሕጒስ መንፈስ
ተዛረበ።
“ግርማይ ሓቁ ድዩ?” ማማ ጉዖይ
ንግርማይ እናረኣያ ሓተታኦ።
“ናተይ ኣይኰነን” ክሕሱ ፈተነ።
“ግርማይ ወደይ እናረኣና ዓይንና

ብልሒ እቲ ቈልዓ

መም/ያቆብ መርሃዊ

ከተንቊረና! ሓቂ ደኣ ተዛረብ” ተገሪመን
ቀው ኢለን ጠመታኦ። ኣብታ ክፍሊ
ጸጥታ ሰፈነ። ደቂ’ቲ ገዛውቲ ድማ ኣብ
ኣፍ-ደገ ኰይኖም ይጸናጸኑ ነበሩ።
“ማማ ጉዖይ ናተይ ኣይኰነን።” ኣብ
ሓሶት ጸንዐ።
“እዋእ እዚ ናትካ ኣይኰነን. . .?” ኣብ
ሓሶት ምጽንዑ ዝያዳ ኣሕረቐን። “እዞም
ደቀይ ንዑስከ ሓንሳእ እተዉ።” ንኹሎም
እቶም ቈልዑ ጸውዓኦም። ከም ዝተባሃልዎ
እናተገረሙ ናብ ውሽጢ ገዛ ኣተዉ።
“እዞም ደቀይ. . .” ንኹሎም በብሓደ
ጠመታኦም። “እዚ ኣብ ባይታ ዘሎ ኣሰር
ጫማ እስከ ተዓዘቡዎ።” ዓጒጐም ናብ
ባይታ ጠመቱ። ብውሽጦም ድማ ገለ
ምስጢር ከምዘሎ ተገንዘቡ።
ማማ ጉዖይ፡ “እዘን ክልተ ኣሰር
ጫማ እስከ ርኣዩወን” ናብተን ክልተ
ኣሰር ኣመልከታ። “ፍልልይ ኣለወንዶ
የብለንን?” ሓተታኦም መንዲለን
እናመዓራረያ። ስለ ዝሓረቓ ገጸን ገለ
መሲሉ ነበረ።
“እወ ኩለን ሓደ እየን። ፍልልይ
የብለንን” በብወገኖም መለሱ። እተን ናይ
ጫማ ኣሰር ፍልልይ ኣይነበረንን።
“በሉ እዞም ደቀይ፡ ኣብ ዝሓለፈ
ናሆም ሰሪቑ ዝበለኩም መን እዩ?” ነቲ
ደኒኑ ዝነበረ ግርማይ እናተዓዘባ ሓተታ።
ግርማይ ኣብ ዝኣትዎ ጠፍኦ። ዓይኑ
በርበረ መሰለ።
“ግርማይ” መለሱ ኩሎም ብሓባር።
ናሆም ክምስ በለ። በቲ ዝነበረ ኵነታት
ተሓጐሰ።
“እእእ. . . ኣብ ዝሓለፈ ‘ናሆም ሰሪቑ’
ዝበለ ግርማይ እዩ። ንናሆም ድማ ብዘይ
ገበሮ ከተዋርዱዎ ቀኒኹም። ግርማይ
ንስኻ ዝገበርካዮ ነዚ ብሩኽ ቈልዓ
ኣልጊብካሉ። በሉ ነዚ ስርቂ ዝፈጸመ
ቈልዓ ናሆም ኣይኰነን። ነዚ ስርቂ
ዝፈጸመ ግርማይ እዩ። ግርማይ ወደይ
ተጋጊኻ። ከምዚ ዓይነት ስራሕ ሒዙካ
እዩ ዝጠፍእ።” ክምዕዳ ጀመራ ማማ
ጉዖይ።
ይቕጽል. . .

ስለምንታይ

ስለምንታይ ዝተፈላለዩ ቋንቋታት ንዛረብ?

ኣብቲ ፈለማ እዋን ደቂ ሰባት ከም
እንስሳታት ብድምጺ ውጫጨ እዮም
ዝዘራረቡ ነይሮም። ብዘይካ ብድምጺ
ብምንቅስቓስ ኣእዳውን ካልእ ክፋል
ኣካላትን’ውን ይረዳድኡ ምንባሮም
ይንገር። ደሓር ግን፡ ሰብ ብኽልተ
እግሩ ክኸይድ ምስ ጀመረ በዓል
ጽምዲ መሓውር ኰነ። ኣብ ዓንዲ
ሕቖኡ ድማ ለውጢ ክርአ ጀሚሩ።
እዚ ለውጢ ናይ ዓንዲ ሕቖ ንባዕሉ
ክልተ ለውጥታት ኣምጽአ፤ ኣብ ወዲ
ሰብ። ብንጹር ክዛረብን ኣዕሚቚ
ክሓስብን ክኢሉ። ስለዚ ኸኣ እቲ
ውጫጨን ድምጽን ናብ ቃላት
ማዕበለ። ብኸምዚ ኣገባብ ከኣ’ዩ ቋንቋ
ዝተፈጥረ።

ብዙሓት ኣብ ሓደ ከባቢ ዝቕመጡ
ሰባት ክራኸቡ እንከለዉ፡ ሓደ
ዓይነት ቋንቋ ይጥቀሙ። እቲ ቋንቋ
ድማ ኣብቲ ከባቢ ፍሉጥ ክኸውን
ጀሚሩ።
ዓለምና ኣዝያ ሰፋሕ ብምዃና ግን፡
ኵሎም ሰባት ኣይራኸቡን እዮም።
ስለዚ ኸኣ ኣብ ዝተፈላለየ ክፋላት
ዓለም ዝተፈላለዩ ዓይነት ቋንቋታት
ክምዕብሉ ከኣሉ። ሎሚ ኣብ
ዓለም ኣዝዮም ብዙሓት ቋንቋታት
ይርከቡ። ነፍሲ-ወከፍ ቋንቋ ናይ
ባዕሉ ኣደማምጻ’ኳ እንተ ሃለዎ፡ ናቱ
ፊደላት ኣለዎ ክበሃል ግን ኣይከኣልን።
ናይ ካልእ ቋንቋ ፊደላት ዝጥቀሙ
ቋንቋታት ኣለዉ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 9

ኤርምያስ ገብረልዑል ermileul@gmail.com

ናትናኤል

መብራህቶም

ኣብ ዝተዓወተሉ

ራብዓይ መድረኽ፡

ያቆብ ደበሳይ

ብጫ ማልያ ዓቂቡ

መደብ ጸወታ
ሎሚ

ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ
ፉልሃም - ማን ዩናይትድ 3፡30
ክሪስታል ፓላስ - ዌስት ሃም 6፡00
ሃደርስፊልድ - ኣርሰናል 6፡00
ሊቨርፑል - ቦርንማውዝ 6፡00
ሳውዝሃምፕተን - ካርዲፍ 6፡00
ዋትፎርድ - ኤቨርተን 6፡00
ብራይ. ኣልብየን - በርንለይ 8፡30

ላ’ሊጋ
ገታፈ - ሴልታ ቪጎ 3፡00
ኣት. ማድሪድ - ሪያል ማድሪድ
6፡15
ኤስጳኞል - ራዮ ቫለካኖ 8፡30
ጂሮና - ሄስካ 10፡45

ሰረ’ኣ
ፊዮረንቲና - ናፖሊ 8፡00
ፓርማ - ኢንተር ሚላን 10፡30

ጽባሕ
ቅድድም ብሽክለታ
ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ማእከል
ኣብ መንጎ 24 ኣብያተ ተምህርቲ
ካልኣይ ደረጃ ዝሰረዖ ውድድር
ብሽክለታ ጽባሕ ኣብ ሰዓታት
ቅድሚ ቐትሪ ኣብ ከባቢ መቓብር
ሓርበኛታት ብዝተሰርዐ ውድድር
ክቕጽል እዩ።

ሻምፕዮን ኵዕሶ እግሪ ዞባ ማእከል
ፓራዲዞ - ኣኽርያ
ኣዱሊስ - ገዛባንዳ
ደንደን - ሰገን ኮንስትራክሽን
ካብ ፍርቂ መዓልቲ ጀሚሩ ኣብ
ስታድዩም ኣስመራ

ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ
ቶተንሃም - ሌስተር ሲቲ 4፡30
ማን ሲቲ - ቸልሲ 7፡00

ላ’ሊጋ
ሌጋንስ - ሪያል ቤትስ 2፡00
ቫለንስያ - ሪያል ሶሴዳድ 6፡15
ሰቪያ - ኤባር 8፡30
ኣትለ. ቢልባኦ - ባርሴሎና 10፡45

ሰረ’ኣ
ቶሪኖ - ኡዲነዝ 5፡00
ሳሱሎ - ጁቬንቱስ 8፡00
ሚላን - ካግሊያሪ 10፡30

ትማሊ ኣብ ካሜሩን ኣብ ዝተኻየደ ውድድር
ብሽክለታ ቱር ደ ሌስፕዋር፡ ኤርትራዊ
ተቐዳዳማይ ናትናኤል መብራህቶም ቀዳማይ
ኮይኑ ክዕወት እንከሎ፡ ራብዓይ ዝወጸ ያቆብ
ደበሳይ ድማ ነታ ኣብ ዝባኑ ዝነበረት ብጫ
ናይ ግዜ ናይ ክብሪ ማልያ ዓቂቡ።
ኣብቲ 105.7 ኪሎሜተር ዝሸፈነን ካብ
ንጎለማንኮግ ተበጊሱ ኣብ ያውንደ ዝተፈጸምን
ውድድር፡ ብሓፈሻ ተቐዳደምቲ ኣብ ሰዓት
44.67 ኪሎሜተር እናተሓምበቡ እዮም ኣብ

መዛዘሚ ሕንጻጽ በጺሖም። ተቐዳዳማይ
ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ናትናኤል፡
ንፖርቱጋላዊ ፍራንሲስኮ ካምፖስ ከምኡ
ድማ ንደቂ ጋንታኡ ናትናኤል ተስፋጼንን
ያቆብ ደበሳይን ብቕጽበታዊ ውድድር
ብምርታዕ እዩ ነቲ ድሙቕ ናይ መድረኽ
ዓወት ከመዝግብ ዝኸኣለ።

ድሕሪ 20 ካልኢት ኣብ መዛዘሚ ሕንጻጽ
ዝበጽሐ ፊሊጶስ ክብረኣብ መበል 18 ክወጽእ
እንከሎ፡ ብተመሳሳሊ ናይ 39 ካልኢት ጋግ
ዝተነጽፈሎም ሮቤል ተወልደን ዳንኤል
ሃብተሚካኤልን ድማ መበል 23ን 24ን
ተርታ ሒዞም።
ድሕሪ እቲ ናይ ትማሊ ዓወት፡ ዕዉት ናይቲ

መድረኽ ናትናኤል፡ “ኣብዚ ውድድር’ዚ
ምዕዋተይ ኣዝየ ሕጉስ እየ። ዋላ’ኳ ውድድር
ኣዝዩ ፈታኒ እንተነበረ፡ ዝነኣድ ናይ ጋንታ
ውህደት ስለዘለና፡ ክንዕወት ክኢልና ኣሎና”
ክብል ተዛሪቡ።
ዛጊት ተኻዪዱ ኣብ ዘሎ ኣርባዕተ መድረኻት፡
ያቆብ ደበሳይ ንናትናኤል መብራህቶም ናይ
39 ካልኢት ጋግ ብምንጻፍ ብጫ ማልያ ዓቂቡ
ኣሎ። ዳንኤል ሃብተሚካኤል ብደቒቕን 36
ካልኢትን ተፈንቲቱ፡ ናትናኤል ተስፋጼን ከኣ
ብኽልተ ደቒቕን 11 ካልኢትን ተቐዲሙ
ራብዓይን ሻዱሻይን ተሰሪዖም ይርከቡ።
ፊሊጶስ ከኣ ብ2 ደቒቕን 22 ካልኢትን
ተፈንቲቱ ሻሙናይ ተርታ ሒዙ ኣሎ። 5
ደቒቕን 40 ካልኢትን ዝደሓረ ሮቤል ድማ
መበል 19 ተርታ ይርከብ።
ኣብ ውድድር ንጉስ ዓቐብ፡ ያቆብ
ብ17 ነጥቢ ቀዳማይ ኮይኑ ይመርሕ ኣሎ።
ኤርትራ ብጋንታ መሪሕነት ጪቢጣ ናብ
ናይ መዛዘሚ ውድድር ኣብ እትኣትወሉ ዘላ
ቱር ደ ሌስፕዋር፡ ኣብ ቅልስ ቀጠልያ ማልያ
ናይ ነጥቢ ያቆብ ብ71 ነጥቢ፡ ናትናኤል
ተስፋጼን ብ66 ነጥቢ ከምኡ ድማ ናትናኤል
መብራህቶም ብ53 ነጥቢ ካብ ቀዳማይ ክሳብ
ሳልሳይ ተሰሪዖም ኣለዉ።
ዛዛሚ መድረኽ ውድድር ብሽክለታ ቱር
ደ ሌስፕዋር፡ ሎሚ ብናይ 103.4 ኪሎሜተር
ዝሽፍን ናይ ከተማ ጸወታ ክቕጽል እዩ።

ጽባሕ ሰንበት ኣብ ስታድዩም ኣስመራ . . . ግጥማት ሻምፕዮና ሱፐር ዲቪዥን
‘ኤ’ ኩዕሶ እግሪ ዞባ ማእከል 2018/19፡
ጽባሕ ሰንበት ኣብ ስታድዩም
ኣስመራ ካብ ፍርቂ መዓልቲ ጀሚሩ
ብዝካየዱ ሰለስተ ጸወታታት ክቕጽል
እዩ - ፓራዲዞ ምስ ኣኽርያ ካብ ፍርቂ
መዓልቲ፡ ኣዱሊስ ምስ ገዛባንዳ ካብ
ሰዓት 2፡00 ከምኡ ድማ ደንደን ምስ
ሰገን ኮነስትራክሽን ካብ ሰዓት 4፡00
ድ.ቐትሪ ብዝፍልማኦ ጸወታታት።
ኣብ ውድድራት ሻምፕዮና
2017/18 ኩዕሶ እግሪ ዞባ ማእከል
ካብ ካልኣይ ዲቪዥን ቀዳመይቲን
ካልኣይቲን ኮይነን ዝወጻ ናብ ሱፐር
ዲቪዥን ‘ኤ’ ዝሰገራ ጋንታታት
ኣኽርያን ፓራዲዞን እየን። እዘን
ጋንታታት ናብ ሱፐር ዲቪዥን
‘ኤ’ ንምድያብ ሓያል ውድድር
እኳ እንተሰገራ፡ ሎሚ ዓመት ኣብ
ተጻወትተን ለውጢ ከይገበራ እየን
ናይ ሱፐር ዲቪዥን ንጥፈታተን
ከካይዳ ወሲነን ዘለዋ።
ኣዱሊስ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት
ካብተን ሻምፕዮን ክኾና ልዑል ግምት
ዝተወሃበን ጋንታታት ትስራዕ ነይራ።

ይኹን እምበር ኣብ ካልኣይ እብረ
ብዘጥፈአቶ ነጥቢ ሳልሰይቲ ክትከውን
ክኢላ እያ። ኣዱሊስ ኣብ ዝሓለፈ
ዓመታታት ንኣስመራ ቢራ ዘሰልጥን
ዝነበረ ሙሴ ብርሃነ ኣሰልጣኒኣ
ክኸውን ከተፈርሞ እንከላ፡ ኣብ ገለ
ተጻወትታ እውን ለውጢ ገይራ ኣላ።
ሓላዊ ልዳት ሰገን ዝነበረ ረማንዮ
እስቲፋኖስ፡ ኣከፋፋሊ ሓበን የውሃንስ
ካብ ኣልታሕሪር፡ ኣቢሰሎም በየነ ካብ
ደንደንን እዮም። ብኣንጻሩ፡ ኣዱሊስ
ዝሓለፈ ዓመት ልዑል ኣበርክቶ
ዝነበሮም ኣጥቃዕታ ኣማኑኤል ደምሴን
ሮሞዳን ዑመርን ኣፋንያ እያ።
ኣብ መወዳእታ ዝገጥማ፡ ዝሓለፈ
ዓመት ካልኣይ ደረጃ ሒዛ ንሻምፕዮን
ዝዛዘመቶ ደንደን ምስ ሰገን
ኮንስትራክሽን እየን። ደንደን ንኽልተ
ዓመታት ኣከታቲላ ዘውዲ ሻምፕዮን
ድሕሪ ምድፍኣ፡ ዓሚ ድማ ብቐይሕ
ባሕሪ ሻምፕዮንነታ ተመንጢላ።
ደንደን እቶም ናይ ዓሚ ተመኩሮን
ብቕዓትን ዘለዎም ተጻወትቲ ሒዛ
ናብ’ዚ ሻምፕዮን ትኣቱ ምህላዋ
ይፍለጥ።

ሃገራዊት ጋንታ ናብ ሩዋንዳ . . .

ሰገን ኮንስትራክሽን ሎሚ ዓመት
ኣብ’ታ ጋንታ ለውጢ ከምጽኡላ
ትጽቢት ዝገበረትሎም ተጻወትቲ
ኣፈሪማ ትርከብ። ብቐዳምነት ዝስራዕ
ሓላዊ ልዳት ሄርሞን ተወልደብርሃን
ናይ ኣርባዕተ ኣስመራ ዝነበረ እዩ።
ሄርሞን፡ ዓሚ ሓደ ካብቶም ሓያል
ብቕዓት ዘርኣዩ ተጻወትቲ ምንባሩ
ይዝከር። ኣብ ዘዋሪት ዋንጫ
ንጋንታኡ ኣብ ሰለስተ ጸወታ ሰለስተ
ፍጹም ቅላዕ ምምካኑ ድማ ተዘካሪ
እዩ። ኣከፋፈልቲ ሙሴ ተኽላይ ካብ
ቀይሕ ባሕሪ ከምኡ’ውን ሄርሞን
ኣበራ ካብ ኣዱሊስ፥ ኣጥቃዕቲ ሮሞዳን
ዑመር ካብ ኣዱሊስ፡ ነጋ መሓሪ ካብ
ኣስመራ ቢራ እቶም ንመሳርዕ ሰገን
ኮንስትራክሽን ከደልድሉ ትጽቢት
ዝተነብረሎም ሓደስቲ ተጻወትቲ
እዮም።

ዜና ብሓጺሩ

+ ተኸላኻሊ ማን ዩናይትድ ፊል
ጆንስ ክሳብ 2023 ኣብ ሜዳ ስታንፎርድ
ብሪጅ ዘጽንሖ ሓድሽ ውዕል ከቲሙ።
ኣብ 2011 ካብ ብላክበርን ሮቨርስ ናብ
ማን ዩናይትድ ዝተሰጋገረ እዚ ወዲ
26 ዓመት ተጻዋታይ፡ ብሓፈሻ 208
ጸወታታት ኣካዪዱ። ኣብዚ ዓመተ
ስፖርት’ዚ 16 ግዜ ዝተሰለፈ ጆንስ፡
ምስ ግዝያዊ ኣሰልጣኒ ሶልሻየር ጽቡቕ
ምቅርራብ ከምዘለዎ ከምኡ ድማ ኣብ
ቅዲ ኣጸዋውታ ሶልሻየር ኣዝዩ ኣገዳሲ
ተጻዋታይ ኮይኑ ምቕራቡ ተንተንቲ
ይዛረቡ። 19 ታሕሳስ መዝነት ምዕላም
ካብ ሞሪኖ ዝተረከበ ሶልሻየር፡ ካብ 10
ጸወታታት ኣብ ትሸዓተ ክዕወት ክኢሉ
እዩ። ዛጊት ስዕረት ዝበሃል ዘይቀመሰ እዚ
ኣሰልጣኒ፡ ንማርኮስ ራሽፎርድ እውን
ንተወሰኽቲ ዓመታት ኣብ ማንቸስተር
ዩናይትድ ክጸንሕ ይምሕጸኖ ምህላዉ

ይንገር። ኣብዚ ሕጂ እዋን ንማን
ዩናይትድ ድርዒ መስመር ምጥቃዕ
ኮይኑዋ ዝርከብ ዘሎ ራሽፎርድ እንተ ደኣ
ውዕሉ ኣናዊሑ፡ ሰሙናዊ መሃያኡ ናብ
200,000 ፓውንድ ክብርኽ ከምዝኽእል
ጋዜጣ ስታር ብተወሳኺ ትገልጽ። እዚ
ከምዚሉ እንከሎ፡ ናይ ቅድም ተሓጋጋዚ
ኣሰልጣኒ ማን ዩናይትድ ካርሎስ ኵሮዥ፡
ንሃገራዊት ጋንታ ኮሎምብያ ክዕልም
ተሰማሚዑ። እዚ ወዲ 65 ዓመት
ኣሰልጣኒ፡ ካብ 2002 ክሳብ 2008 ኣብ
ዘሎ እዋናት ተሓጋጋዚ ኣሌክስ ፈርጉሰን
ኮይኑ ዓይዪ እዩ።

+ ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ
ግጥም ቀዳማይ እግሪ ኮፓ ደል ረይ
እስጳኛ፡ ሪያል ቤትስ ምስ ቫለንስያ
2ብ2 ተፈላልያ። ማሮን ኣብ መበል 45፡
ሮድሪገዝ ከኣ ኣብ መበል 54 ደቒቕ

ነታ ኣብ ሜዳኣ ትጻወት ንዝነበረት
ቤትስ ሸቶ ከምዝግቡ እንከለዉ፡ ቸሪሼቭ
ከምኡ ድማ ጋሜሮን ከኣ መበል 70
ከምኡ ድማ 92 ሸቶታት ቫለንስያ ማዕረ
ክትፈላለ ዘኽኣላ ሸቶታት ኣቑጺሮም።
ግጥም ካልኣይ እግሪ ፍርቂ ፍጻመ ኮፓ
ደል ረይ 28 ለካቲት ኣብ ሜዳ ቫለንስያ
ማስተላ ክካየድ እዩ። ኣብ ተመሳሳሊ
መድረኽ ናይ ቀዳማይ እግሪ፡ ባርሴሎናን
ሪያል ማድሪድን እየን ብረቡዕ ተራኺበን
ነይረን። 1ብ1 ምፍልላየን ድማ ይፍለጥ።
ግጥም ፍጻመ ውድድር ኮፓ ደል ረይ
25 ግንቦት ክካየድ ምዃኑ ኣቐዲሙ
ዝወጸ መደብ የነጽር።

+ ሎሚ፡ ሃደርስፊልድ ምስ ኣርሰናል
ኣብ እተካይዶ ግጥም ፕሪመር ሊግ
እንግሊዝ፡ ናይ ክንፊ ተጻዋታያ ኢሳክ
ምበንዛ ከምዘይስለፍ ተሓቢሩ። እዚ

ማህሰይቲ ዝገጠሞ ተጻዋታይ፡ ንሽዱሽተ
ሳምንቲ ካብ ጸወታ ከምዝርሕቕ ክለቡ
ኣፍሊጣ። ብወገን ኣርሰናል፡ ንሓያለ
ሳምንቲ ብሰንኪ ማህሰይቲ ካብ ጸወታ
ርሒቑ ዝጸንሐ ሄንሪክ ሚኽታርያን ናብ
ጸወታ ክምለስ ከምዝኽእል ተሓቢሩ።
ሻካን ናይልስን እውን ናብ ልምምድ
ምምላሶም ይንገር። ኣብ ካልእ ጸወታ
ናይ ሎሚ መዓልቲ፡ ሊቨርፑል፡ ሎሚ
ምስ ቦርንማውዝ ኣብ እተካይዶ ግጥም
ኣብ መጉዳእቲ ዝጸንሑ ተጻወትታ
ሄንደርሰን፡ ዊንያልደምን ኣሌክሳንደር
ኣርኖልን ክስለፉ ከምዝኽእሉ ይንገር።

+ ፈረንሳዊት ክለብ ናንተስ፡ ንኽብሪ
ናይቲ ኣብ ዝሓለፈ ሳምንቲ ብሓደጋ
ነፋሪት ዝሞተ ተጻዋታያ ነበር ኤሚልያኖ
ሳላ፡ ቁጽሪ 9 ማልያ ብዝኾነ ተጻዋታይ
ከይትውደ ወሲና።

ብኣህጉራዊ ማሕበር ቅድድም

ብሽክለታ (ዩሲኣይ)፡ ምስ ዙር ጋቦን
ማዕረ ደረጃ ተዋሂቡዎ ኣሎ - ዙር

ሩዋንዳ። እዚ ናይ 2.1 ደረጃ ዝሓዘን
ኣብ ኣህጉር ኣፍሪቃ ድማ ሓደ ካብ
ዝዓበዩ ውድድራት ብሽክለታ ክኸውን
ዝኸኣለን ‘ዙር’፡ ሎሚ ዓመት ንመበል
11 ግዚኡ ሸሞንተ መድረኻት ክሽፍን
ምዃኑ ይግለጽ ኣሎ። ኣብዚ ውድድር’ዚ
ዓቢ ዝና ዘለዋ ኤርትራ ድማ ድሮ ነዚ
ውድድር’ዚ 10 ተቐዳደምቲ ንመጻረዪ
ብምምራጽ ምድላዋታ ተጻፍፍ ምህላዋ
ፈደረሽን ቅድድም ብሽክለታ ኤርትራ
ብመገዲ ህዝባዊ ርክባቱ ይሕብር።
ብኣሰልጣኒ ሙሴ ኣስሄል ከምእትእለ
ዝተሓበረ እዛ ሃገራዊት ጋንታ፡ ንዳንኤል
ተኽለሃይማኖት፡ ኣሮን ደብረጼን፡
መኽሰብ ደበሳይ፡ ሲራክ ተስፎም፡
ሚኪኤል ሃብቶም፡ ሄኖክ ምሉእብርሃን፡
ፊልሞን መብራህቱ፡ ቢንያም ግርማይ፡
ዳንኤል ሃብተሚካኤልን ያቆብ ደበሳይን
ንመጻረዪ መሪጻ ኣላ። ድሮ ብዘይካ እቶም
ኣብ ካሜሩን ኣብ ውድድር ዝርከቡን
ገለ ተቐዳደምትን ዝበዝሑ ምድላዋት
የካይዱ ምህላዎም እቲ ምንጪ ወሲኹ
ሓቢሩ።
958 ኪሎሜተር ዝሽፍን ውድድር
ዙር ሩዋንዳ፡ ካብ 24 ለካቲት ክሳብ 3
መጋቢት ክካየድ እዩ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 10

ክገልጸልኩም ዝኽእል ድምቀት ነይሩዎ።
“ሓቀኛ ዕርቂ እዩ” በለ ሓደ ካባና። ኣብ
ገጾም ካብ ዘንበቦ ግብረ መልሲ’ዩ ተበጊሱ።
ብሓቂ ኸኣ ከምኡ ነበረ።
ቀደሙስ፡ ገዛእቲ ናብ ፍልልያትና
ኣድሂብና ጉዳይ ግዝኣቶም ንኽንርስዕ ደኣ
ንደቀቕቲ ጉዳያት ውሽጥና ኣሳዊሮም ናብ
ዝለዓለ ጥርዚ ሰቒሎምዎ እምበር፡ ኣሕዋት
ደቂ ሓንቲ መሬት እንድኣልና። ልዕሊ
ኹሉ ኸኣ፡ ነዛ ንኹልና እትብጽሓና መሬት
ክንብል ብሓደ ተሰዊእና። ብሄር፡ ሃይማኖትን
ጾታን ከይፈለና ብሓደ ወዲቕናን ኣብ ሓደ
ጉድጓድ ዝተቐበርናን ህዝቢ እንዲና።
ምስሕሓብ ዓድታት ጎቛትን ገደለን፡
ኣብ ኣርባዓታት ከም ዝጀመረ መዛግብቲ
ዘረጋግጹዎ ሓቂ እዩ። ይኹን እምበር፡ ገዛእትስ
ካብ ምፍትሑ ናብ ዘይምፍትሑ ዘዝዮም።
ምኽንያቱ፡ ህዝቢ ካብ ናብ ጉዳዮም፡ ናብ
ውሽጣዊ ጉዳዩ ብምድሃብ፡ ብዛዕባኦም ዝኾነ
ዓይነት ኣሉታዊ ግብረ መልሲ ንኸይህብ
ዝተገብረ ብልሓት እዩ።
ግደ ሓቂ ግን፡ ኢጣልያዊ መግዛእቲ
ብዛዕባ ኣነባብራ ኮነ ግርጭታት ናይ
ምፍታሕ ባህሊ ህዝቢ ኤርትራስ ጽቡቕ
ገይሩ ተገንዚቡዎ እዩ። ናይዚ ኣብነት ከኣ፡
ናብ ኤርትራ እትው ምስ በለ፡ ነቲ ከም ኣብ
ኩሉ ኣፍሪቃዊ ሸነኻት ዝነበረ ምምሕዳራዊ
ጸገም፡ ኣብ ኤርትራ እውን ክህሉ ይኽእል’ዩ
ኢሉ ብምሕሳብ፡ ናቱ ቅርጺ ምሕደራ
ከተኣታቱ እዩ ተበጊሱ።
እንተኾነ፡ እቲ ኣብ ገጠራት ኤርትራ
ዝጸንሖ ዓድታት ዝመሓደራሉ ሕግታትሲ
ልዕሊ ትጽቢቱ ነበረ። ኩሎም ያታዊያን
ምምሕዳራዊ ዛዕባታት ምሉኣትን ዘደንጽዉን
ኮይኖም ጸኒሖምዎ። ኩነታት ባህላዊ ዕርቅን
ኣገባብ ኣፈታትሓ ግርጭታትን ድማ ሓደ
ካብቲ ዘደንጹ ነበረ። ካብዚ ብምብጋስ፡
ኤርትራ በቲ ዘሎ ቅርጽን ኣገባብ ምሕደራን
ክትቅጽል ደኣ’ምበር ሓድሽ ኣገባብ ምሕደራ
ከተኣታትወላ ከም ዘይክእል ብምእማን
ብዘላቶ ክትቅጽል ወሲኑ ነበረ።
ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቕሰ ነጥብታት
ብምርኣይ እምበኣር፡ እዘን ካብዚ ከምዚ
ዝኣመሰለ መመሓደሪ ሕግታት ዝበቘላ
ዓድታት ደኣ’ሞ ከመይ ገይረን እየን
ንግርጭታተን ምፍታሕ ስኢነንኦ ጸኒሐን?
ናብ ዝብል ሕቶ ገጹ ክወስደና ባህሪያዊ
እዩ። ምስጢሩ ግን ፍሉጥ ነበረ። ሽግራተን
ንኸይፈትሓ ዝግበር ውዲት ገዛእቲ ብምሉእ

ሓይሊ ይስርሓሉ ብምንባሩ እዩ። ዓድታት
ገደለን ጎቛትን ድማ ከም ኣብነት ግዳያት’ዚ
ልዒሉ ዝተጠቕሰ ጸገማት ኮይነን ጸኒሐን።
እዚ ከይኣክል፡ እቲ ናብ ደረጃ ምፍሳስ ደም
ዝዓረገ ናይ መሬት ይብጽሓኒ ግርጭት፡
ንዓመታት ብዘይ ስኒት ክቕጽላ ገይሩወን።
ናይ ከባቢአን ዓድታት’ውን ጎረቤተን
ከይደቀሰ ክድቅሳ ስለ ዘይክእላ ብማዕረአን
ተኸላቢተን።
ዕለት 31 ጥሪ 2019 ዓ/ም ግን፡ ኣብ
ታሪኽ’ተን ዓድታት ፍሉይ ብስራት ሒዛ
ከተፍ በለት። ሓዊ ጽልኢ ብማይ ፍቕሪ
ከጥፍኣ ዝወሰና ዓድታት ገደለን ጎቛትን
ዳሰን ሰሪሐን ናይ ምትሕቝቛፍ ደቓይቕ
ዝነውሐን መሰላ። እቲ ብባንዴራ ዝወቀበ
ስሉም ዳስ ካብ ጻት ንጻት ብሰብ ተረቕሐ።
ካብ ዝተፈላለያ ዓድታት ዝመጻ ኣዴታት
ከበሮ እናሃረማ በቲ ላዛ ዘለዎ ደሃየን “ኣበይ
ደኣ ኔርኪ ሰላምየ፡ እዚ ኹሉ እዋንየ”
ጸኒሐን ከኣ፡ “ኣንታ ኣነ ሰላምየ ዝምነ፡
ሰላምየ” እናበላ ንሰላም ዝጸንሐን ጽምእን
ባህግን ብዘይ ሕብእብእ ደርጕሕኦ። እቶም
ኣልባሳቶም ለቢሶም ዓበይቲ ከበሮታቶም
እናደሰቑ ብጸናጽሎም ጣዕመ ዜማ እናፈጠሩ
ዝኣተዉ መራሕቲ ሃይማኖት ድማ ነቲ
ጽባቐ ተወሳኺ ድምቀት ወሰኹሉ።
ቀጺሉ፡ ኣካያዲ ስራሕ ንኡስ ዞባ ደቀምሓረ
ኣቶ ግርማይ እሴት ናይ እንቋዕ ደሓን
መጻእኩም ቃል ኣስምዐ። ቀጺሉ ኸኣ፡ እቲ
ዕለት ንነዊሕ እዋን ኣሕዋት ፈላልዩ ዝጸንሐ

“ንዕለት 31 ጥሪ 2019 ዓ/ም፡ መደብ
ዕርቂ ክልተ ዓድታት ስለዘሎ እንተተሳተፍካ
ጽቡቕ’ዩ” ዝብል ሓበሬታ ምስ በጽሓኒ
ዓይነይ ኣይሓሰኹን።
እንተኾነ፡ ተቐዳዲመ “መዓስ ዝተባእሳ
ዓድታት እየን ዝዕረቓ ዘለዋ?” እትብል
ሕቶ ኣምራሕኩ። ሃገራት ንሓድሕደን ኣብ
ዝባልዓሉ ዘለዋ እዋን እኳ እንተለና፡ ኣብ
ዓድና ከምዚ ዝበለ ጸገም ደኣ ካበይ መጸ
ዝብል ሓሳብ’ዩ ናብታ ሕቶ ደፊኡኒ።

“ቅድሚ 82 ዓመታት ብዋንነት መሬት
ዝተሰሓሓባ ዓድታት እየን” ናይ ሕቶይ
መልሲ ነበረ።
ሽዑ፡ ብሓሳብ ናብ ድሕሪት ተመለስኩ።
መግዛእታዊ ስርዓታት ዘተኣታተዉዎም
ግርጭታት ከምዘለዉ እፈልጥ እየ። ባዕሎም
እንተዘይ ኣተኣታተዉዎ ድማ፡ ኣብ ምፍትሑ
እወታዊ ተራ ካብ ምጽዋት ሓኪሎም
ኣሉታዊ ተራ ምጽዋት ከም ዘርብሖም
እፈልጥ እየ። ካብዚ ብምብጋስ፡ ኣብ ሃገርና፡
ኮነ ኢሎም ዘሳወሩዎ ግርጭታት ወይ ከኣ
ካብ ምፍትሑ በዂሮም ኣብ ምስዋሩ ልዑል
ግደ ከም ዝነበሮም ካብ ማንም ዝተሰወረ
ኣይኮነን።
ካብ መንደፈራ ኢና ነቒልና። ናብቲ ዕርቂ
ዓድታት ጎቛትን ገደለን ዝጽምበለሉ ቦታ
በጺሐ ገጽ’ቶም ብኡሳት ወይ ከኣ ንዓመታት
ብናይ ባእሲ ስነ-ኣእምሮ ተጋሪዶም ዝጸንሑ

ደቂ’ዛ መሬት ክርኢ፡ ተረቢጸ ነበርኩ። ካብኡ
ሓሊፈ እውን፡ ድሕሪ’ቲ 82 ዓመታት
ዝወሰደ ምፍንታት፡ ንምብህሃሎም ክሰምዕ
ተሃንጠኹ።
ኣንፈትና ናብ ሰሜን ዝጠመተ ኾይኑ፡
ተራእምኒ ምስ በጻሕና ግን ናብ ምብራቕ
ለዊጥና ኣብቲ ካብ ቅጥራን ዝሕረ ናይ
ሓመድ ጽርጊያ ተጸንበርና። መኪናና
ነቲ ሰጥ ዝበለ ጽርጊያ ጠሓሒሳ ገርገራ
በጻሕና። ገርገራ፡ ትእምርቲ ርእስኻ ምኽኣል
ኤርትራውያን ክበሃል ዝኽእል ኣዝዩ ዓቢ
ዲጋ ዝተሰርሓላ ዓዲ እያ።
ዲጋ ምስላም እዩ ዝበሃል። ኣብ ሰፊሕ
መሬት ለጥ ዝበለ ማዩ ርኢኻ ዝጽገብ
ኣይኮነን። ክንደይ ማል፡ ሓንጎልን ጉልበትን
ከም ዝሓለፎ ንምግማት ኣይተጸገምኩን።
ብማዕረኡ ኸኣ፡ ኣብ መጻኢና ዝህልዎ ግደ
ተራእዩኒ። ንሱ’ቲ ትሕዝቶኡ ግን፡ በቲ ኣብ
ደንደሱ ዝፈጥሮ ጨብሮቝታ ገይሩ ጽሬት
ማዩ የርእየና ነበረ። እንተኾነ፡ ዕላማ ጉዕዞና
ናብ ቦታ ዕርቂ ብምንባሩስ፡ ገርገራ ሰንጢቕና
ናብቲ ዓድታት ጎቛትን ገደለን ዘዳለውኦ
ሓባራዊ ዳስ ኣቶና።
ህዝቢ’ተን ዓድታት እውን፡ ነቲ ድሕሪ
ገለ ደቓይቕ ናብ ክዉንነት ዝልወጥ መኣዲ
ሰላም ክርኢ ግዲ ተሃዊኹ፡ ነቲ ዳስ ቅጽጽ
ኢሉዎ ጸንሓና። ኣብ ገጽ ነፍሲ-ወከፎም
ዝዓሰለ ብርሃን፡ ክንዮ’ቲ ብብርዐይ ገይረ

ጉዳይ፡ ብዞባ፡ ንኡስ ዞባን ሽማግለታት ዕርቅን
ድሕሪ ዝተገብረሉ ጻዕሪ ኣብ መፈጸምታኡ
ምብጽሑ ድሕሪ ምግላጽ፡ ንመደባት
ጽምብል ስነ-ስርዓት ዕርቂ ዓድታት ጎቛትን
ገደለን ብዝርዝር ገለጸ። ብማዕረኡ ኸኣ
ጣቕዒት ህዝቢ ኣንጐድጐደ።

ነዊሕ ዝተፈናተታ ዓድታት ኣብ ሓደ ዳስን
ሓደ መኣድን ተቐረባ። ካብቲ ዝተሓላለኸ
ትርጉም ትማሊ ወጺአን፡ ናብ ሎሚ
ብምምላስ ናብ መጻኢአን ዘጣጥሕ ጽባሕ
ክጥምታ ውሽጠን ዝሰምዖ ደሃይ ኣድሚጸን።
ቀጺሎም፡ ቀሺ የማን ተወልደ ካብ ገደለ፡ ቀሺ
ሃይለ ያሬድ ድማ ካብ ጎቛት፡ ኣብ ቅድሚ
ህዝቢ ክልቲአን ዓድታትን ካብተን ኣብቲ
ከባቢ ዝነበራ ዓድታት ዝመጹ ኣጋይሽን
ብምውጻእ ተሰዓዓሙ። ኣብ ውሽጢ’ታ ናይ
ምስዕዓም ካልኢት፡ ጽልኢ ወሰና ሒዛ ፍቕሪ
ግን ዝለዓለ ቦታ ጨበጠት። ህዝቢ’ተን ክልተ
ዓድታት ኣእዳዉ ንሰላም ዘርግሐ። ሽዑ፡
ብርቱዕ ጣቕዒትን ዓሚቝ እልልታን ሰዓበ።
ኣቶ የማነ ኣበራ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ
ደቀምሓረ ብግዲኡ፡ ናይ እንቋዕ ብደሓን
መጻእኩም ቃል ድሕሪ ምስምዑ፡ “ሎሚ፡ እታ
ብዘይሕለል ጻዕሪ ዝሰርሐት ሽማግለ ዕርቂ፡
ብስም ህዝቢ’ዘን ካብ ምስሕሓብ ወጺአን
ናብ መገዲ ሰላም ዝጠመታ ዓድታትን ህዝቢ
ንኡስ ዞባ ደቀምሓረን ከየመስገንኩዎም
ክሓልፍ ኣይደልን” በለ’ሞ፡ ነቲ ዕርቂ ክዉን
ኣብ ምግባር ልዑል ጻዕሪ ንዝገበሩ፡ ኣመሓዳሪ
ዞባ ደቡብ ኣቶ ኤፍሬም ገብረክርስቶስን
ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ደቀምሓረ ዝነበረ ኣቶ
ስዩም ገብረእየሱስን ምስጋናኡ ኣቕረበ።

ኣብ ናይ ጽባሕ ሕታም ይቕጽል
ጊደዎን የውሃንስ

ሓመድ ድበ ጽልኢ

ኣቶ ግርማይ እሴት ኣቶ የማነ ኣበራ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 11

ቤተልሄም ታደሰ - እምነት ኣማኑኤል
ዞባ ማእከል ኣስመራ

ወረ/ነፍ ኣቶ ኣብርሃ ገብረእግዚኣብሄር፡ ወረ/
ነፍት ወ/ሮ ግደይ ተስፉሚካኤል፡ ተጸዋዕቲ ኣቶ
ንጉሰ ኣብርሃ ገ/ሄር፡ ኣድያም ጸጋይ፡ ቃልኣብ ጸጋይ፡
ሄለን ጸጋይ፡ ሮቤል ጸጋይ፡ ኣልማዝ ኣብርሃ ገ/ሄር፡
ለምለም ኣብርሃ ገ/ሄርን ብኸሰስቲ ኣማኑኤል ኣብርሃ
ገ/ሄር፡ ዮርዳኖስ ኣብርሃ ገ/ሄር፡ ሙሴ ኣብርሃ ገ/
ሄር፡ ሰላማዊት መሓሪ ናይ ምቅሊት ውርሻ ክሲ
ቀሪቡልኩም ስለዘሎ፣ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል፡
ን6/3/19 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 6ይ ሲቪል መጋባእያ ቁ.41
ቅረቡ። እንተዘይቀሪብኩም ጉዳይ ኣብ ዘየለኹሙሉ
ተራእዩ ክውሰን ምዃኑ ነፍልጥ።

ወ/ሮ ግደይ ገብረሚካኤል ረዳ ብወኪለን ሙሴ
ሰለሙን ክንፈ ኣቢለን፡ ኣደይ ነ/ሄሪት ኣብርሀት
ብሩሽ ገብረክርስቶስ ኣብ ምምሕዳር ዞባ ማእከል
ምም/ን/ዞባ ኣባሻውል/ ሓድሽ ዓዲ ዝርከብ ኣብ
ውሽጡ 3 ቀንዲ ክፍልን 2 ተሓጋገዝቲ ክፍልታትን
ብስማ ዝተመዝገበ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ገዛ፡ ዋንነት
ምስክር ወረቐት 113694 መወከሲ ቁ/ 108781
ብሰሜን ምስ መንገዲ ዝዳወብ፡ ብደቡብ ምስ መንገዲ
ዝዳወብ፡ ብምብራቕ ምስ ግደይ መልኣኩ ዝዳወብ፡
ብምዕራብ ምስ መንገዲ ዝዳወብ ዝገበረትለይ
ውህብቶ ይጽደቐለይ፡ ናብ ስመይ ይመሓላለፈለይ
ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/3/19 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ
1ይ መጋባእያ ቁ.32 ይቕረብ።

ምልኩ ስዒድ ናስር ብወኪላ ሙስጦፋ
መሓመድስዒድ ናስር ኣቢላ፡ ምልኩ ስዒድ ናስር
ምባል ተሪፉ፡ ምልኩ መሓመድስዒድ ናስር ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/3/19
ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 1ይ መጋባእያ ቁ/32 ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ማእከል ከተማ

ዮቤል ሙልጌታ ሓጎስ ብወኪላ ተኸስተ ኣብርሃ
ኣቢላ፡ ኣባሓጎይ ሓጎስ መዘንግዕን ዓባየይ ኣመተጼን
ዘወልዲን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ 6 ሓወቦታተይን
ኣሞታተይን ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/3/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ኣርባዕተ ኣስመራ

ወ/ሮ ምላሹ ኣስጎዶም ዑቑቡ፡ በዓል-ቤተይ ኣቶ
ኣውዓሎም በርሀ ሙሳዝጊ ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ
መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 9 ህልዋት ደቅና፡ 1
መዋቲት፡ 1 ተተካኢት ጓላን ድማ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/3/19
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲ ሸኻ

ወ/ሮ ኣስመረት ኪዳነ ኣባይ፡ በዓል-ቤተይ
ወልደማርያም ወልደጋብር ወልደስላሴ ስለዝሞተ፡
ኣነ ምስ 7 ደቀይ ኣብ ዝንቀሳቐስ ኮነ ዘይንቀሳቐስ

ንብረት፡ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/3/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓደምነገር

ወ/ሮ ሽዋ ታረቀ ንጉሰ፡ በዓል-ቤተይ ተስፋኣለም
ምኪኤል ጠዓመ ስለዝተሰውአ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ
መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 1 ጓልና ድማ ወራሲት ምዃና
ይረጋገጸላ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን10/3/19
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ዓንሰባ ከረን

ሓበን ሙሉጌታ ግደይ ምባል ተሪፋ፡ ሓሰን ሙሉጌታ
ግደይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም ኣካል
እንተሎ፡ ን25/2/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ደቡብ ዓረዛ

ደሃብ ዑቕባሚካኤል ኣረፋይነ ምባል ተሪፋ፡
ዝግባ ዑቕባሚካኤል ኣረፋይነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ
ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/2/19 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ከተማ መንደፈራ

ኣቶ ኤፍሬም ሓየሎም ዓስቡ፡ ወላድየይ ሓየሎም
ዓስቡ ሓጎስ ስለዝሞተ፡ ኣነ ምስ 7 ኣሕዋተይ ወረስቲ
ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡
ን22/2/19 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲልገስ

ከሳሲት ወ/ሮ ሰማይነሽ ኢሳቕ ዘርኣይ ምስ ተኸሳሲ
ኣቶ ተስፎም ዑቕበ ኣብርሀ ብናይ ሃገር ባህልን ልምድን
ብ2010 ዓ/ም ተመርዒና ቆልዓ ኣይወለድናን።
እንተኾነ ግን እዚ ተኸሳሲ ንጹር ኣድራሻ ስለዘይብሉ፡
ንዘለና ክርክር ዘመድ ሽማግለታት መሪጽና ሽግርና
ክንፈትሕ ስለዝበላ፣ ተኸሳሲ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ
ወኪል፡ ን27/2/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ብሽኳ

ኣቶ ኣብርሃም ዘወልዲ ሰለባ፡ በዓልቲ-ቤተይ ወ/ሮ
ጋብሩ ዳኘው ኣሕደሮም ስለዝሞተት፡ ንዓይ ናይ
መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቅና ድማ
ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበሉ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን15/3/19 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ባረንቱ ዞባ ፍትሒ

ኣቶ ሑሴን መሓመድ ብርሃን ሙሳ፡ ነፍ/ ዛህራ
ሓጎስ ኣብረሀ ብሂወት ከላ ነቲ ኣብ ከተማ ባረንቱ ዞባ
ዓውዳ ዝርከብ፡ ብስማ ዝተመርሐ መሬት ሓደ ክፍሊ
ኣብ ቅድሚ ደቃን ካልኦት መሰኻኽርን ብህያብ
ንዓይ ክኸውንን ናብ ስመይ ከሰጋግሮን ክውንኖን
ገዲፋትለይ ብሞት ተፈልያ፡ ነቲ ዝሃበትኒ ህያብ
ይጽደቐለይ ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/3/19
ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋባእያ ይቕረ0ብ።

ሓበሬታ

ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ

ኩሉ መዳያዊ ሓቅታት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስ ንምፍላጥ፡ ናብ ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ ኣገልግሎት ምኽሪ ብቴሌፎን ደውሉ።

ሰዓታት ስራሕ ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ ንግሆ ካብ 8፡00 - 12፡00 ቅድሚ ቀትሪ ምሸት ካብ 2፡00 - 6፡00 ድሕሪ ቀትሪ ብቁ/ስልኪ 110179 ደውሉ።

ቁ/ሳ/ፖስጣ 5537፡ E-mail; bidhonational@gmail.com

ስቕታ ጎዳኢ ስለዝኾነ፡ ብዛዕባ ኤች.ኣይ.ቪ ብግልጺ ንዘራረብ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 28 ዓመት ቁ.139 9 ለካቲት 2019 - ገጽ 12

ተረኛ ፋርማሲ ዕለት ጎደና ቁ.ስልኪ

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

ቤት መሸጣ መድሃኒ ትሰላም 9/2/2019 ጎደና ሰላም ቁ.ገዛ 47 122350

ሃይለ ዳኒኤል

ሓንቲ ካብ ንጉሳውያን ቤተ-ሰብ
ታይላንድ ከም ዝዀነት ዝንገረላ ጓል 67
ዓመት ልእልቲ ኡቦልራታና ማሂዶል፡
ኣብቲ ዝመጽእ ወርሒ ቀዳማይ ሚኒስተር
ንምምራጽ ዝካየድ ምርጫ ክትሳተፍ
ምዃና ኣፍሊጣ። ኣብታ ሃገር ዝጸንሐ ባህሊ
ልኡላውያን ቤተ-ሰብ ኣብ ፖለቲካ ክሳተፉ
ዘየተባብዕ ኰይኑ፡ ውሳነኣ ኣብ ብዙሓት
ታይላንዳውያን ዝተመቓቐለ ርድኢታት
ፈጢሩ ምህላዉ እዩ ዝግለጽ ዘሎ።
ታይላንድ፡ ንዝሓለፋ ሓሙሽተ ዓመታት
ኣብ ትሕቲ ወተሃደራዊ ምምሕዳር
ክትምራሕ ድሕሪ ምጽንሓ እያ ን24
መጋቢት ምርጫ ከተካይድ ትቀራረብ ዘላ።
ኣብቲ ዝካየድ ምርጫ፡ ኣብ 2014 ካብታ
ኣብቲ ሽዑ ቀዳመይቲ ሚኒስተር ታይላንድ
ዝነበረት ትሃክሲን ሺናዋትራ ብወተሃደራዊ
ሓይሊ ስልጣን ዝሓዘን፡ ነታ ሃገር ድማ
ንዝሓለፉ ዓመታት ከም ቀዳማይ ሚኒስተር
ብምዃን ክመርሓ ዝጸንሐ ፕራዩዝ ቻን-
ኦቻ፡ ዳግም ነታ ሃገር ንኽመርሓ ክወዳደር
ምዃኑ ትማሊ ዓርቢ ኣፍሊጡ ኣሎ።

ታይላንድ - ልእልቲ ኣብ

ምርጫ ክትወዳደር ትዳሎ

ልእልቲ ኡቦልራታና ማሂዶል፡ በዅሪ
ውላድ ንጉስ ታይላንድ ነበር ነፍስሄር
ብሁሚቦል ኣዱልያደጅ ከም ዝዀነት
ይንገር። ንሳ ናብ ኣመሪካ ንትምህርቲ
ድሕሪ ምኻዳ፡ ኣብ 1972 ንሓደ ኣመሪካዊ
ተመርዕያ ካብ ንጥፈታት ንጉሳዊ ቤተ

ሰብ ተነጺላ ምንባራ እዩ ዝሕበር። ልእልቲ
ኡቦልራታና፡ ኣብ 2001 ምስ በዓል-ቤታ
ድሕሪ ምፍልላያ ዳግም እቲ ናይ ንጉሳዊ
ቤተ ሰብ ክብራ ክትመልሶ ከም ዝኸኣለት
እዩ ዝግለጽ። ንሳ፡ ኣብ ታይላንድ ኣዝዩ ግኑን
ስም ከም ዘለዋ እውን ይፍለጥ።

ኣብ ልዕሊ መራሒ ዳዕሽ ፈተነ

ዕልዋ ተኻዪዱ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ
ትራምፕ፡ ኣብ ቨነዝዌላ ንዘሎ ሰብኣዊ
ቅልውላው ከም ጉልባብ ተጠቒሙ
ኣብታ ሃገር ወተሃደራዊ ምትእትታው
ክገብር ድልየት ከም ዘለዎ ፕረዚደንት
ቨነዝዌላ ኒኮላስ ማዱሮ ገሊጹ።
ማዱሮ ነዚ መግለጺ ዘውጽእ ዘሎ፡
ድሕሪ’ቲ ብፕረዚደንት ኣመሪካ
ዶናልድ ትራምፕ ዝወጸ ኣብታ ሃገር
ወተሃደራዊ ምትእትታው ክገብር ከም
ዝኽእል ዝእንፍት መግለጺ እዩ። ንሱ
ኣብቲ ኣንጻር ኣመሪካ ዝተወደበ ሰልፊ
ንደገፍቱ ኣብ ዘስመዖ መደረ፡ “ነዚ
ብኣመሪካ ዝፍተን ዘሎ ዕልዋ ከነፍሽሎ
ኢና፡” ኢሉ። ማዱሮ፡ ነቲ ብትራምፕ
ንጉዳይ ቨነዝዌላ ብሰላም ንኸይፍታሕ
ዝካየድ ዘሎ ምትዕንቓፋት እውን
ነቒፉ ኣሎ። “ፕረዚደንት ትራምፕ፡ ነቲ
ብመክሲኮ፡ ኡራጓይን ካልኦት ማሕበረ-
ሰብ ካሪብያንን ንሰላም ዓሊሙ ዝቐረበ
ዝርርብ ንኽህሉ ዝዕድም መስርሕ
ንኸፍርሶ ብዙሕ ይጽዕር ኣሎ፡” ብምባል
ወሲኹ ይዛረብ።
እዚ ከምዚ’ሉ እንከሎ፡ ብቕድሚ

ፈደራላዊ ባይቶ ኣውስትራልያ ኣብ
ልዕሊ ኮምፕዩተራቱ ዝተኻየደ ምንጩ
ዘይተፈልጠ ጸጥታዊ ስግኣት ምጽራይ
ከም ዝጀመረ ትማሊ ኣብ ዘውጽኦ
መግለጺ ሓቢሩ።
እቲ ዝተኻየደ ምብሳዕ ኔትዎርክ ኣብ
ምንታይ ምንባሩ ዝወጸ ወግዓዊ ሓበሬታ
እኳ እንተዘየለ፡ እቲ ዝወጸ መግለጺ ከም
ዘነጽሮ ግን፡ ዝዀነ ዳታ ከም እተሰርቀ
ዝእንፍት መርትዖ ከም ዘይተረኽበ
እዩ። ብሰንኪ’ዚ ከኣ ብምሉኦም ኣባላት
ባይቶ’ታ ሃገርን ሰራሕተኛታቱን
ናይ ኮምፕዩተራቶም መእተዊ-ቃላት

(passwords) ክቕይሩ ከም እተገደዱ
ተፈሊጡ ኣሎ።
ቀዳማይ ሚኒስተር ኣውስትራልያ
ስኮት ሞሪሰን፡ ብዛዕባ’ቲ ዘጋጠመ ሓደጋ
ብንጹር ከም ዝንገር ከም ዝገበረ ክፍለጥ

ኣውስትራልያ፡ ብሰርሰርቲ ተጠቒዓ

ትማሊ ኣፈኛ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ
ሩስያ ማሪያ ዛኻሮቫ ኣብ ዘስመዓቶ
መግለጺ፡ ምምሕዳር ዋሺንግተን ኣብ
ቨነዝዌላ ወተሃደራዊ ምትእትታው
ንምግባር ዘርእዮ ዘሎ ድሌታት ብትሪ
ክትኩንኖ እንከላ፡ ኣመሪካ ኣብ ሃገራት
ላቲን ኣመሪካ ወተሃደራዊ ምትእትታው
ብምክያድ ንሓድሕደን ክከሓሓዳ
ትገብር ኣላ ክትብል እውን ወቒሳ ኣላ።
ማዱሮ ዝሓለፈ ወርሒ ውጽኢቱ
ብተቓዋሚ ሰልፊ ኣብ ዝተነጽገ ምርጫ
ድሕሪ ምዕዋቱ ንኻልኣይ ግዜ ንቨነዝዌላ

ንኽመርሓ ቃለ-ማሕላ ምስ ፈጸመ፡
ኣመሪካ ንሁዋን ጉዋይዶ ከም ግዝያዊ
ፕረዚደንት ከም እትፈልጦ ገሊጻ
ምንባራ ኣይርሳዕን። ጉዋይዶ ካብ 23
ጥሪ ኣትሒዙ ንሱ ፕረዚደንት ቨነዝዌላ
ምዃኑ ክእውጅ ምጽንሑ ይፍለጥ።
ብዘይካ’ዚ፡ ረድኤት ዝጸዓና ቃፍላይ
ኣብ ዶብ ቨነዝዌላን ኮምብያን ትርከብ
ከተማ ካኩታ ደው ኢለን ከም እተራእያ
ይግለጽ ኣሎ። ነቲ ንህዝቢ’ታ ሃገር
ተባሂሉ ዝመጽአ ሓገዝ፡ ፕረዚደንት
ማዱሮ ከም ዝነጸጎ እውን ተፈሊጡ።

እንከሎ፡ ትካላት ስለያ እታ ሃገር ድማ
ነቲ ስርሰራ ዘካየደ ንምፍላጥ ኣብ
ጽዑቕ ስራሕ ተጸሚደን ኣለዋ።
ብዙሓት ተንተንቲ ከም ዝገልጹዎ፡
ከምዚ ዝዓይነቱ ዓቢ ስርሰራ ከካይዱ
ዝኽእሉ ጉጅለታት ከም ዘየለዉ
እዩ። እዚ ከኣ ነተን ከምዚ ዓይነት
መጥቃዕቲታት ከካይዳ ዓቕሚ ዘለወን
መንግስቲታት ኣብ ዒላማ ዘእቱ እዩ።
ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ታሕሳስ
ኣብ ኣመሪካ፡ ብሪጣንያን ካልኦት
10 ሃገራትን ዘለዉ ውልቃውያንን
መንግስታውያንን ትካላት ብሰርሰርቲ
ከም እተጠቕዓ ኣብ እዋኑ ከም
እተሓበረ ኣይርሳዕን። ኣብቲ ሽዑ እዋን
በተን ሃገራት ከም ቀንዲ ጥርጡራት
ኰይነን ዝቐረባ ሃገራት ድማ ቻይናን
ሩስያን ምንባረን ኣይርሳዕን።

ሩፋኤል ሳሚኤል ኣብ ህንዳዊት ከተማ ሙምባይ ዝነብር ወዲ 27 ዓመት መንእሰይ እዩ። ኣብ መላእ ዓለም ክፍለጥ ዝኸኣለ ግን በቲ ኣብ ገጻት ማሕበራዊ መድያታት ዝልጥፎም ዝተፈላለዩ ኣካታዕቲ ዝዀኑ ሓሳባት እዩ።
ሩፋኤል፡ “ቈልዓ ናብዛ ሕልኽላኽ ዓለም ስለምንታይ ብዘይ ድሌቱ ይመጽእ?” ዝብል ኣርእስቲ ብምኽፋት ከም ዝካታዕ እዩ ዝሕበር።
እቲ ቀንዲ ኣብ ዓይኒ መራኸቢ ብዙሓን ንኽኣቱ ዝገበሮ፡ ንስድራኡ “ስለምንታይ ብዘይ ናተይ ኣፍልጦ ወሊድኩሙኒ” ብምባል ክኸሶም ምዃኑ ምሕባሩ እዩ። ንሱ ከም ዝገልጾ፡ “ኣብዛ ዓለም ብድልየት ወለደይ እምበር ብድልየተይ ኣይመጻእኩን። ንሳቶም ድማ ንናቶም ዕጋበት ንኽብሉ እምበር ነቲ ኣነ ዳሕራይ ዘሕልፎ ስቓይ ክብሉ ኣይኰኑን፡” ብምባል ንመርገጺኡ ከብርህ ይፍትን።
ሩፋኤል ነዚ ዘረባ ድሕሪ ምዝራቡ፡ ኣብ ማሕበራዊ መድያ ፈይስቡክ ካብ ኣዲኡ መልእኽቲ ከም ዝመጽኦ እዩ ዝሕበር። እቲ መልእኽቲ፡ “ወደየ ኣዚኻ ተባዕን ብዝመሰለካ ትኸይድን ብምዃንካ ኣዝየ ሕጕስቲ እየ። ኣነን ኣቦኻን ክልቴና ናይ ሕጊ ምሁራት ምዃንና ትፈልጥ ኢኻ። ግና ነዚ ኣልዒልካዮ ዘሎኻ ኣርእስቲ ብልክዕ ትኽክል ምዃኑ ከረጋግጽ ዝኽእል መርትዖ እንተ ኣቕሪብካለይ፡ ኣነ ንዓኻ ብዘይፍቓድካ ብምውላደይ ጌጋ ምዃኑ ተኣሚነ ይቕረታ ክሓትት እየ፡ ” ዝብል እዩ።
ንሱ ንኣዲኡ መርትዖ ዘለዎ መልሲ ክረኽበላ ድዩ ወይስ ኣይክረኽበላን ብዙሓት ሰባት ብሃንቀውታ ይጽበዩዎ ምህላዎም እዩ ዝንገር።
ሩፋኤል ኣብ ህንዲ ካብ ዝርከቡ ንጸረ-ወሊድ ዝድግፉ ጉጅለ ሓደ ከም ዝዀነ እውን ይንገር።

ተወሳኺ . . .

“ኣመሪካ ወተሃደራዊ ኣጀንዳኣ ክትፍጽም

እዩ ድልየታ” ፕረዚደንት ቨነዝዌላ

መራሒ ዕጡቕ ጉጅለ ዳዕሽ ኣቡበከር
ኣል-ባቕዳዲ፡ ብገዛእ ሰራዊቱ ካብ
ዝተኻየደሉ ፈተነ ዕልዋ ንስክላ ከም
ዘምለጠ ኣብ ብሪጣንያ ዝመደበራ ጋዜጣ
ዘ-ጋርዲያን ንወከልቲ ስለያ ብምጥቃስ
ሓቢራ።
እታ ጋዜጣ ኣብ ዘውጽኣቶ ጸብጻብ፡
ኣል-ባቕዳዲ ካብቲ ዝሓለፈ ወርሒ ኣብ
ጥቓ ሃጂን ዝተባህለት ሶርያዊት ከተማ
ዝተፈተነሉ ዕልዋ ከምልጥ ክኢሉ። እቲ
ዕጡቕ ጉጅለ ኣብቲ ከባቢታት ዓሪዱ
ክህሉ ከም ዝኽእል እዩ ክግለጽ ጸኒሑ።
ኣብቲ ዞባ ንዝርከቡ ሰብ መዚ ስለያ
መሰረት ብምግባር እታ ጋዜጣ ኣብ
ዝዘርግሓቶ ጸብጻብ፡ ደቂ ካልእ ሃገር
ዝዀኑ ተዋጋእቲን ሓለውቱን ተዅሲ
ከም እተለዋወጡ፡ ኣል-ባቕዳዲ ድማ

ናብቲ ኣብቲ ከባቢ ዘሎ ኣጻምእ ከም
እተሰወረ ገሊጻ።
ዝሓለፈ ወርሒ፡ እቲ ዕጡቕ ጉጅለ
ንሓደ ካብ ላዕለዎት ሓለፍቱ ዝዀነ
ኣቡ ሙዋትሕ ኣል-ጃዚሪ ዝቐተለ ጉንዖ

ክህብ ምዃኑ ከም ዝሓበረ ኣይርሳዕን።
እዚ ኣብ ልዕሊ ኣል-ባቕዳዲ ዝተኻየደ
ፈተነ ዕልዋ እውን ምስኡ ምትሕሓዝ
ክህልዎ ከም ዝኽእል እዩ ዝሕበር
ዘሎ።